

Møte onsdag den 12. januar 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 41):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil framsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:01:48]: På vegne av representanten Borghild Tenden og meg sjøl vil jeg fremme forslag om lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). Lovregulering av permitteringer.

Presidenten: Representanten Bård Hoksrud vil framsette et representantforslag.

Bård Hoksrud (FrP) [10:02:23]: På vegne av representantene Arne Sortevik, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Øyvind Korsberg og meg selv har jeg gleden av å framsette forslag om konkrete tiltak for å bedre sikkerheten på veinettet.

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette et representantforslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:02:54]: Jeg har gleden av på vegne av representantene Laila Marie Reiertsen, Vigdis Giltun og meg selv å framsette et representantforslag om lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). Lovfesting av permitteringer.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:26]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Kristin Halvorsen, Grete Faremo og Terje Riis-Johansen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. – Ingen har reist seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:04:13]: I disse dager får folk over hele landet strømrregningene sine i posten, og som varslet for lenge siden, har vi hatt en vinter der strømprisene har blitt skyhøye. Allerede vinteren 2009–2010 varslet energiministeren at han var bekymret for kraftsituasjonen denne vinteren. Allikevel, det eneste som statsministeren kunne melde i VG den 3. desember, var at han hadde medfølelse med dem som nå vurderer å kutte ned på julegavene for å kunne betale den høye strømrregningen som kan komme i januar. En har altså forventet denne situasjonen i godt over ett år og egentlig visst om kraftsituasjonen i de fem og et halvt årene den rød-grønne regjeringen har styrt, men en har kommet med fint få tiltak som kan hjelpe situasjonen. Fortsatt er det sånn i energinasjonen Norge at vi er stolte over å eksportere gass tilsvarende forbruk til 200 gasskraftverk i Europa, men den gassen skal eksporteres til Europa, så vi kan importere strømmen tilbake igjen for å drifte de plattformene som produserer og eksporterer gassen til Europa.

Fra opposisjonens side har det kommet forslag om bostøtte, styrking av Enova, bl.a., og Fremskrittspartiet har nå i tillegg et forslag om å starte opp de mobile gasskraftverkene og redusere elavgiften i tider med skyhøye strømpriser. Dette er ting som regjeringen samtlige ganger har stemt imot, selv om den på enkelte områder har snudd i ettertid. Det er veldig gledelig at den nå kommer etter opposisjonen og fremmer en ordning med styrking av bostøtten, men det er veldig mange grupper i befolkningen som allikevel sliter. Regjeringen prioriterer altså at næringslivet skal stenge ned sin virksomhet før en vurderer å starte opp de mobile gasskraftverkene i Midt-Norge. Det sier litt om regjeringens prioritering.

Har statsråden noen andre virkemidler på lur denne vinteren som kan hjelpe folk som nå opplever skyhøye strømrregninger?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:06:18]: Det ville vært meningsløst å sitte på tiltak i en situasjon hvor behovet for å gjøre det som er mulig å gjøre for å sikre tilgangen på strøm, enten gjennom økt produksjon, gjennom energieffektivisering eller gjennom økt linjebygging, som er nødvendig. Derfor har vi jo nettopp gjort det. Jeg konstaterer at etter utallige diskusjoner i Stortinget er det fortsatt et stykke fram til at representanten Solvik-Olsen er enig med meg i at vi faktisk har brukt store ressurser på nettbygging i Norge de siste åra, ikke minst i Midt-Norge, hvor situasjonen har vært mest alvorlig. Vi har brukt rekordstore summer gjennom Enova for å sørge for å få ny fornybar energi fram, og vi gjør mer på energieffektivisering enn noen gang tidligere.

Bare for å ta ett eksempel på noen av sammenhengene her: Vi konstaterer at representanten Solvik-Olsen er oppatt av de mobile gasskraftverkene, og det har på en måte blitt saken med stor S, som av noen kan oppfattes å være forskjellen mellom å ville noe og å ikke ville noe. Sist mandag var det en import til Norge tilsvarende nesten 30 av disse mobile gasskraftverkene, altså nesten 30 ganger den produksjonen på 140 MW som et slikt kraftverk står for. Det sier litt om viktigheten av å bygge ut det nordiske

nettsamarbeidet, altså bygge ut muligheten for at strømmen flyter, og at vi har tilgang på energi – i Sverige når f.eks. kjernekraftverkene der er nede for revisjon, og i Norge når f.eks. situasjonen er som nå, at vi har hatt et tilsig, et påfyll i norske vannmagasiner på 100 TWh, mens normalen er et sted mellom 120 og 130 TWh.

Det er nesten 70 år siden det sist var så kaldt som det har vært i år. Det betyr at muligheten for import fra Sverige, som har en annen produksjon og en annen måte å produsere energi på enn det vi har i Norge, er ekstremt viktig for å håndtere situasjonen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:08:23]: Her forsøker statsråden å villedde, for de mobile gasskraftverkene representerer 300 MW kapasitet – 30 ganger det er 9 000 MW. Det tviler jeg sterkt på har vært normen når det gjelder importen til Norge, men det kan vi godt sende skriftlig spørsmål om for å få bekreftet.

Jeg konkluderer med at statsråden ikke har noen nye tiltak utover å snakke om kraftlinjer som skal komme i 2015, som denne regjeringen i 2005 lovet skulle komme i 2011. Jeg registrerer også at de rekordstore bevilgningene ikke har gitt noen rekordstore effekter, fordi strømprisen inkludert nettleie og avgifter i 2010 var mer enn dobbelt så høy som den var i 2000. Dobbelte så høy – slik er altså energikostnadene for forbrukerne i Norge i løpet av de siste ti årene i energinasjonen Norge. Samtidig har vi en politikk der vi heller eksporterer gassen enn å ta den i bruk i Norge.

Jeg spør derfor statsråden om igjen: Har statsråden noen tiltak på kort sikt som vil kunne hjelpe folk? Eller skal alle måtte vente til 2015 før denne regjeringen kan levere noe?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:09:29]: Det er forbedret linjekapasitet, både internt i Norge og mellom Norge og våre naboland. Det er økt produksjon. Det er bedre bruk av strømmen, som bidrar til at energibalansen i Norge blir bedre, og som gjennom det påvirker prisene.

Nå har vi for noen få uker siden undertegnet en avtale med Sverige, som skal bidra til at 26 TWh kommer inn i markedet fram mot 2020. Det tilsvarer om lag 10 pst. av det forbruket som vi har her nå. Hvis ikke representanten Solvik-Olsen mener at det er et ekstremt kraftfullt tiltak for å bedre energibalansen i Norge, er jeg helt uenig. Statnett bruker nå historisk store beløp på nettforsterkninger, enten det gjelder internt i Norge, eller som vi sluttførte etter påske i fjor, forbedringer av Nea–Järpstrømmen, som er en svært viktig forbindelse til Sverige. Vi har aldri brukt mer penger på energieffektivisering, enten det gjelder inn mot industrien, eller som vi også gjorde nå før jul, å styrke den overfor husholdningene. Så jeg er helt uenig med representanten Solvik-Olsen.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Oskar J. Grimstad.

Oskar J. Grimstad (FrP) [10:10:57]: I brev av 8. november 2010 skriv statsråden m.a.:

«Kraftsituasjonen i Midt-Norge er ikke tilfredsstillende, og regjeringen vil arbeide videre med aktuelle tiltak for å styrke forsyningssikkerheten i regionen. Stortinget vil bli holdt orientert på en hensiktsmessig måte.»

Beredskapssjefen for kraftforsyninga i Møre og Romsdal, Svein Rødal, fortalte den 29. desember at vassmagasinstanden er dramatisk låg og ikkje har vore registrert lågare sidan 1990. Han fortalte vidare at avtalene med bedriftene om avtalt stopp no må takast i bruk, og at reservekraftverka må startast like etter nyttår. Grunnen er at i veke 52 i 2009 var magasinutfyllinga i elspotområde 3 i underkant av 60 pst. og enda opp som lågast i veke 16–17 i 2010 med 11 pst. Ved årsskiftet no er vassmagasina i nemnde område nede på 41 pst. Med likt forbruk indikerer dette at magasina i inneverande år vil vere tomme før veke 16–17.

Kva gjer statsråden av straktiltak i denne kritiske situasjonen i Midt-Noreg?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:12:00]: Når det gjelder Midt-Norge og nåsituasjonen, er det aller viktigste tiltaket som er gjort i 2010, å øke kapasiteten på Nea–Järpstrømmen. Den ble økt med 400 MW til påske i fjor. Det gjør at importkapasiteten til regionen er betydelig større enn hva den ellers ville ha vært. Det er et konkret tiltak, et tiltak som virker, og et tiltak som bidrar til bedre energibalanse, bedre forsyningssikkerhet i regionen.

Bare i 2010 ble det gitt konsesjoner på ti vannkraftverk i regionen. Minst åtte vannkraftverk ble satt i drift i 2010. Vi hadde et vindkraftprosjekt på Ytre Vikna som fikk om lag 230 mill. kr i fjor. Biogassanlegget på Skogn fikk 120 mill. kr, og vi har et stort energieffektiviseringsprosjekt på Norske Skog på Skogn som også ble ferdigstilt. Så vet representanten Grimstad at det i 2010 også ble lagt et godt grunnlag for en rask gjennomføring av det aller viktigste enkelttiltaket, forbindelsen mellom Ørskog og Fardal.

Presidenten: Siri A. Meling – til oppfølgingsspørsmål.

Siri A. Meling (H) [10:13:23]: Jeg vil begynne med å ønske statsråden et riktig godt nytt år og håper at dette året vil føre store nedbørsmengder med seg, til beste for norske strømkunder og bedrifter, fordi denne regjeringen har demonstrert sin maktesløshet gjennom snart seks år. Dette har dessverre medført at både privatpersoner og bedrifter må betale en høy pris, ikke bare økonomisk, men også i form av usikkerhet om hva fremtiden vil bringe av rammebetingelser. Dette er på mange måter en varslet krise. Vi har opplevd den før, og sannsynligheten for at vi vil oppleve den på ny, er absolutt til stede siden statsråden ikke synes å ha noe initiativ for å bedre denne situasjonen.

Vi er sårbare for endringer i nedbørsmengder, og derfor burde det være et mål å gjøre oss mindre avhengige av vannkraftproduksjon gjennom å bygge opp fra alternative energiresurser. Høyre har derfor tatt til orde for at staten bør bidra til å flytte et gasskraftverk med rensing ut av Mongstad-området og til et område med kraftunderskudd,

f.eks. i Midt-Norge. Så langt har statsråden og regjeringen vært negative. Har statsråden i løpet av julen endret mening om dette?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:14:34]: Svaret på det siste er nei.

For øvrig må jeg si at det er ganske interessant å høre representanten Meling fra partiet Høyre stå her og snakke om en «varslet krise». Det er forunderlig at ikke alarmklokkene ringte da prosjektene i Midt-Norge ble satt i gang tidlig i dette årtusenet, uten at den sittende regjeringa kom med tiltak. Det vi nå gjør, er å reparere etter den skaden som er gjort tidlig i dette årtusenet, ved at det ble satt i gang produksjon uten at det forelå planer om å følge opp med tilsvarende krafttilgang. Det er det vi nå gjør.

Så hører jeg at verken Høyre eller Fremskrittspartiet oppfatter at det å bedre infrastrukturen er et viktig tiltak. Jeg kommer til å gjenta det igjen og igjen, at det beste vi kan gjøre for Midt-Norge, er å sørge for å få kraftflyten til å bli bedre. Derfor må vi få Ørskog–Fardal på plass. Det er vi i gang med nå. Vi fikk 400 nye MW inn til regionen gjennom Nea–Järpstrømmen før påske. Det er konkrete tiltak for å bedre situasjonen, men det burde vært gjort lenge før. Det burde Høyre også ha tenkt på før.

Presidenten: Line Henriette Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:15:45]: Det er godt at statsråden ser på seg selv som en reparatør.

Statsråden sier i svaret til Ketil Solvik-Olsen at man har bedret linjekapasiteten, økt produksjonen og bedret bruken av strøm. Dette har altså ikke vært nok, for det er skyhøye strømpriser og skyhøye strømregninger som venter oss alle i våre postkasser.

LO-sjef Roar Flåthen har tatt til orde for å stille krav til magasinfillinger på bestemte tider av året. Dette er et forslag som Senterpartiet har gått inn for tidligere. De har sågar fremmet forslag om dette i denne sal. Er det et forslag som energiminister Terje Riis-Johansen vil fremme?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:16:35]: Jeg syns det er naturlig etter disse to årene, som jo har vært ganske ekstreme når det gjelder kulde på den ene sida – og slik sett forbruk – og mangel på tilsig, nedbør, på den andre sida, at en går gjennom og ser hvordan systemet har virket. Dels har jeg satt i gang det allerede gjennom to ulike utredningsutvalg, som har gitt en del interessante analyser, vurderinger. Jeg mener at alle disse spørsmålene, også det som representanten Hjemdal tar opp, er av de tingene vi må se på, når vi har fasiten for hvordan disse to åra i sum har blitt håndtert.

Når det er sagt, er det interessant å gå inn og se på forholdet mellom import og eksport av strøm fra Norge i 2010. I sum har det vært en netto import til Norge på ca. 7,5 TWh. Det er mye strøm vi har fått inn til landet, og det er jo basert på en gjensidighet mellom bl.a. Norge og Sverige. Jeg ser nå at jeg ikke får forklart ferdig når eksporten fra Norge har foregått, men det har særlig vært to

korte perioder hvor den har foregått, og jeg skal komme tilbake til det senere.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [10:17:53]: Da forslag til nye kompetansekrav for lærere ble sendt på høring sist høst, uttalte kunnskapsministeren:

«Skjerpede krav til lærernes kompetanse vil styrke elevenes læringsutbytte. Vi vet at det er sammenheng mellom lærernes formelle kompetanse og elevenes resultater».

Den nye lærerutdanningen gir mer spesialiserte lærere. Skjerpede kompetansekrav til lærere er et viktig neste steg for å sikre norske elever godt kvalifiserte lærere og en god skole.

På ungdomstrinnet foreslås nå krav om minimum 30 studiepoeng for å undervise i et fag. På barnetrinnet derimot, der den viktige begynneropplæringen foregår, er det med unntak av norsk og matematikk ikke foreslått krav om utdanning i de fagene det undervises i. Det kan se ut som om elevene på barnetrinnet er blitt de glemte elevene, fordi fokuset på frafall ofte handler om tiltak i ungdomsskolen og i videregående opplæring. Kunnskapsministeren er prisverdig opptatt av tidlig innsats for å bekjempe senere frafall. Det støtter Høyre, men vi finner få spor av en slik tenkning i høringen om kompetansekrav.

Ny forskning fra NTNU peker også på skolemotivasjonen som svikter allerede fra 4. klasse, og at mangel på tilpasset opplæring er en forklaring. Dette understreker behovet for lærere som kan fagene sine, og som evner å engasjere elevene fra tidlige skoleår. For å tenne gnisten og ta vare på motivasjonen hos de yngste er det viktig at de møter lærere som kan fagene sine.

Er statsråden enig med Høyre i at det er like viktig at 6-åringene møter lærere med utdanning i fagene de underviser i, som at 14-åringene i 8. klasse gjør det? Vil statsråden legge fram forslag som sikrer at også lærere på barnetrinnet har utdanning i de fagene de skal undervise i?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:19:46]: Det er riktig som representanten Aspaker sier, at de nye kompetansekravene har vært på høring. Høringsfristen gikk ut den 10. januar, og vi behandler nå de uttalelsene som er kommet. Jeg er selvfølgelig åpen for at vi justerer forslagene ut fra de argumentene som kommer.

Men jeg må si at jeg reagerer veldig på at man beskriver lærere som underviser i de første trinnene på barneskolen, som om de ikke har kompetanse, selv om de ikke har studiepoeng i de fagene de underviser i. Hele poenget med dette er jo at man trenger ulik kompetanse når man underviser 5- og 6-åringer, i forhold til når man underviser 14- og 15-åringer. Spørsmålet om god kjennskap til faget, som er bakgrunnen for de kompetansemålene som nå er på høring, og at de er innrettet mot ungdomsskolen, handler om at man trenger større faglige utfordringer jo lenger man kommer oppover i trinnene og på ungdomsskolen, mens den kompetansen man kanskje først og fremst trenger når man underviser 5- og 6-åringer, er å se sko-

ledagen som en helhet. Man trenger å kunne veksle mellom ulike fag, og man trenger kompetanse til å målrette og motivere 5- og 6-åringer. Det handler ikke om ikke å ha kompetanse, det handler om å ha en annen kompetanse.

Elisabeth Aspaker (H) [10:21:11]: Svaret var på en måte både oppløftende og litt nedslående.

Det er helt klart slik at med de nye differensierte lærerutdanningene vi har fått, tar man inn over seg at de lærerne som sikter seg mot 1.–7. trinn, har et annet innhold i sine pedagogiske fag i lærerutdanningen. Samtidig kommer disse lærerne ut med utdanning i norsk og matematikk som obligatorisk, og så har de enten tre eller fire ytterligere fag. Ergo har man en fagportefølje på seks fag med seg ut.

Det er jo da nokså uforståelig at statsråden står her og mener at det er likegyldig med begynneropplæring – begynneropplæring i naturfag, begynneropplæring i kroppsøving, begynneropplæring i kunst og praktisk-estetiske fag – som også er viktige fag i forhold til å trene grunnleggende ferdigheter på linje med norsk og matematikk. Så jeg undrer meg, og jeg stiller spørsmålet til statsråden igjen: Hva er det som er galt med å koble den utdanningen lærerne faktisk har, og kompetansekrav til det, for å sikre at også de yngste elevene har lærere med utdanning i fagene?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:22:18]: For det første har jeg lyst til å si at de kompetansekravene som nå er på høring, er det veldig krevende å klare å få oppfylt. Det er fordi vi ikke har et ubegrenset antall lærere med ubegrenset formell kompetanse som vi kan velge fra. I mange distriktskommuner og mindre kommuner kommer det til å være meget krevende å oppfylle de kravene vi nå har, også på ungdomstrinnet. Så la meg bare la utfordringen gå tilbake igjen: Er det ikke riktig at vi da starter med kompetansekravene på ungdomstrinnet, fordi det er der man først og fremst trenger lærere som har særlig faglig innsikt i de fagene man underviser i?

På de minste trinnene er det ganske avgjørende at elevene har forholdsvis få lærere å forholde seg til, og at disse lærerne har et bredt spekter av virkemidler, og at de kan veksle mellom ulike fag. Det er faktisk en meget avgjørende og viktig kompetanse å ha med seg på disse trinnene. Så det er meget god faglig begrunnelse for at vi går fram nettopp på den måten som høringsuttalelsen beskriver.

Presidenten: Det åpnes for fire oppfølgingsspørsmål – først Svein Harberg.

Svein Harberg (H) [10:23:43]: Jeg vil si, som representanten Aspaker, at svarene var både oppløftende og litt deprimerende. Jeg håper virkelig at statsråden vil ta dette på alvor og se på disse kravene på nytt.

Jeg var på et møte på Sørlandet i går kveld, og der ble det diskusjon om kompetansekrav i arbeidslivet og i det offentlige. Der fortalte den ene etter den andre at for å utføre enkeltoppgaver måtte de ha faglig dybde i det de

skulle gjøre – og ikke nok med det, de måtte også fornye det med jevne mellomrom.

Så sier vi altså nå at de som skal utdanne barna våre, ikke bare det første eller andre året på skolen, men helt opp til de syv første årene på skolen, ikke trenger den faglige fordypningen. Det er en utfordring å skaffe nok, men det må vel være riktig – håper jeg statsråden synes – å sette som mål og ha et ønske om at alle skal ha den faglige fordypningen. Eller hvordan kan statsråden forsvare at det ikke er viktig å ha det målet?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:24:43]: Det er selvsagt glidende overganger her mellom elever på ungdomsskolen og elever på, la oss si, 5., 6. og 7. trinn i forhold til hvilke faglig utfordringer det er viktig at de får på skolen.

Men jeg er veldig uenig i at man skal tenke likt om 15-åringer og 5-åringer når det gjelder hva slags kompetanse lærerne deres trenger, for å ta imot en 5- eller 6-åring i første klasse og sørge for at en unge får en god start på skolen, handler også om å ha forholdsvis få voksne å forholde seg til, ha god kjennskap til læreren, ha trygghet og å få ulike utfordringer på ulike tidspunkt. Så vil behovet for faglig kompetanse i fagene øke med årene.

La meg bare understreke en gang til at det er veldig krevende å nå de kompetansekravene som vi nå har sendt ut på høring. Det kommer til å ta år før vi kommer dit, og da er det uansett slik at det er mest meningsfylt å starte på ungdomstrinnet.

Presidenten: Tord Lien – til oppfølgingsspørsmål.

Tord Lien (FrP) [10:25:48]: Professor John Hattie fra New Zealand er en av dem som har størst kompetanse på hva som fungerer i skolen. Vi vet at han har publisert en undersøkelse av 800 metastudier, som involverer mellom 25 og 30 millioner elever. Der slås det ganske klart fast at en av de aller, aller viktigste tingene som påvirker resultatene i skolen, er nettopp lærerens kompetanse, både i fag og i didaktikk. Meg bekjent lærer man ikke didaktikk på videregående skole, det lærer man kun i høyere utdanning.

Da er jeg enig med statsråden i at det statsråden har lagt fram, selvfølgelig er krevende, og det er nok krevende å utvide det, men mener statsråden at det er et mål at lærerne også på barneskolen en gang i framtiden skal ha faglig og didaktisk kompetanse i de fagene de underviser i?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:26:49]: Nei, jeg mener at på småskolen – på 1.–4. trinn – er det avgjørende viktig at elevene har forholdsvis få lærere å forholde seg til. Hvis man skal ha denne typen kompetansekrav i fag for de minste elevene, betyr det at de må ha mange faglærere å forholde seg til. Det er neppe den kompetansen man først og fremst trenger i 1.–4. trinn, og det tror jeg Hattie ville vært enig med meg i.

Så er spørsmålet om når man trenger fagkompetanse for å vekke elevenes interesse, for å gi faglige utfordringer, for å følge opp i fag. Det er selvsagt en glidende overgang her, men jeg mener det er meningsfylt å starte dette på ungdomstrinnet. Det kommer til å være meget krevende

å klare å rekruttere det antall lærere med formell kompetanse som vi nå beskriver i denne høringsuttalelsen, og det må være den riktige veien å gå.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgingsspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:27:56]: Jeg håper ikke snakket om femåringene var et varsel om at de også nå skal inn i skolen.

Litt av hovedproblemet i det vi diskuterer her nå, er jo at vi har spesialisert utdanningen, men kanskje på noen områder hadde hatt bruk for allmennlæreren ute i skolen allikevel. Kristelig Folkeparti er tilhenger, og vi har støttet de kompetansekravene som Stortinget har bedt om at skal komme, men det må være mulig å gjennomføre disse kravene i hele landet. Små skoler eller skoler med små ungdomstrinn kan få problemer med å ha mange nok lærere, eller at de må tilby deltidsstillinger for å kunne oppfylle de kompetansekravene som stilles gjennom høringen. Det betyr at vi kan få A- og B-skoler, og at det kan være små distrikter og små samfunn som blir rammet av det.

Ser statsråden at dette kan være en større trussel mot den offentlige skolen enn privatiseringen? Hva vil statsråden gjøre for at vi da ikke får permanente B-skoler ute i Distrikts-Norge?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:28:56]: Jeg er helt enig med Dagrun Eriksen i at det er dette som er utfordringen i forbindelse med de kompetansekravene som nå er sendt ut, fordi Norge har mange mindre skoler. Det er ca. en tredjedel av skolene i Norge som har mindre enn hundre elever. Det er meget krevende å sørge for at man har en lærerkompetanse på hver skole som klarer å oppfylle de kompetansekravene vi nå setter. Det er bakgrunnen for at vi må ile langsomt fram på dette området, slik at vi sørger for at det er god kvalitet på skoler i distriktene også. Det vil være den store utfordringen vi har i forbindelse med å få gjennomført de kompetansekravene vi nå har på høring. Det er jeg helt enig i.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:29:45]: Jeg må innrømme at personlig syns jeg at skoledebatten er veldig frustrerende for tida, fordi alle er enige om at kompetanse er viktigst. Alle er enige om at læreren er viktigst. Alle sammen kan holde flotte taler om hvor fantastisk viktig lærens kompetanse er. Men det vi opplever, er at i de politiske prioriteringene fra regjeringa er de ikke viktigst. Det er ikke det som blir prioritert. Da statsråden sendte ut 148 rundskriv, forskriftsendringer og lovendringer i sin tid, var det ikke det som ble prioritert. Det er helt andre ting statsråden syns det er viktig å bruke tid på. Når skal det bli en sammenheng mellom statsrådens retorikk og det statsråden faktisk gjør? Når skal vi skjønne at kompetanse selvfølgelig er akkurat like viktig for en 5-åring som for en ungdomsskoleelev og en elev i videregående skole? Og

skal vi klare å løfte norsk lærerstand, må vi satse på etter- og videreutdanning for å komme i mål.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:30:51]: Jeg er veldig glad for at representanten Trine Skei Grande er blitt så opptatt av tidsbruk i skolen i det siste. For det var nemlig i juni i fjor at jeg la fram en stortingsmelding for Stortinget, som Trine Skei Grande er saksordfører for, og som de nå begynner å behandle. Dette er et veldig viktig spørsmål for folk i Skole-Norge, og vi kan gjøre mye på statlig hold, men også i kommunene, som eier skolene, og på den enkelte skolen for å være mer effektive i tidsbruken. Så jeg ser fram til et godt samarbeid når Stortinget nå endelig starter behandlingen av den meldingen.

Det er ikke sånn at antall lover og forskrifter har økt. I den forrige, borgerlige fireårsperioden hadde en langt flere lover og forskrifter enn i den neste, rød-grønne fireårsperioden, hvis det gir mening å telle antall lover og forskrifter. Og det gjør det ikke. Vi må tenke oss nøye om.

Når det gjelder lærernes kompetanse, etter- og videreutdanning, har vi aldri satset så mye på det som nå. Men den store utfordringen der er hvordan man sikrer forholdet mellom videreutdanning og etterutdanning, for vi er opptatt av at vi skal bygge opp formell kompetanse også på det.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:32:10]: Mitt spørsmål går til statsråd Terje Riis-Johansen.

Det er mange som går med spente skritt bort til postkassen for å se om årets første, rekordhøye strømreregning har kommet. Vi har nå hatt to påfølgende vintersesonger med anstrengt kraftsituasjon, og derfor høye strømpriser. Derfor krever Kristelig Folkeparti at regjeringen i løpet av dette året legger fram en plan som kan hindre at vi får skyhøye strømpriser på grunn av kraftmangel. For det er ikke registrert så lav vannstand i norske magasiner på de siste 20 årene som det vi har nå. Og med normal nedbørsmengde og normal temperatur kan det ta to år før vi kommer opp til et normalt nivå i vannmagasinene våre igjen. Det er strømkundene våre som får smake konsekvensen av manglende politiske handlinger fra den rød-grønne regjeringen.

Representanten Kristin Halvorsen, som i dag sitter i salen som statsråd Kristin Halvorsen, sa til NTB under forrige strømkrisen, i 2002–2003, at

«det som nå skjer er jo at den kaldeste høyrepolitikken slår rett inn i stuene til folk».

God politisk retorikk, men ikke så mange politisk gjennomførbare forslag ble fremmet, ikke den gang og heller ikke i ettertid.

Vi vet at statsråden vil ha økt linjekapasitet og økt produksjon. Det sa statsråd Odd Roger Enoksen i 2005, og det har vært mantraet siden. Mitt spørsmål til statsråden blir: Jeg tror mange strømkunder lurer på hva statsråden vil gjøre på kort og lang sikt utover økt linjekapasitet og økt produksjon, for en kald høyrevind vil vel ikke den rød-grønne regjeringen ha inn i stuene til folk?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:34:15]: Starten på innlegget til representanten Hjemdal er i og for seg god i den forstand at den tar inn over seg omstendighetene rundt den situasjonen som vi har nå. Og det er det vel kanskje ikke så rart at representanten sier, for Kristelig Folkeparti har jo sjøl håndtert også liknende situasjoner tidligere, for noen år tilbake. En ser at det er en langsiktig, god politikk som er det viktigste bidraget for å unngå at det skal skje igjen. Det er ikke noen tvil om at vi i Norge over tid har forsømt oss på dette området. Vi har bygd ut for lite fornybar energi, vi har bygd for lite kraftlinjer, og vi har ikke vært flinke nok til å bruke strømmen vår mer effektivt. Og så kan representanten gjerne ønske seg noen andre svar, men realiteten er at det er rundt de tre forholdene at energibalansen i Norge blir utformet.

Så er jeg enig i at det er viktig når situasjonen er som den er nå, med ekstremt lavt vannnivå i magasinene, høy strømpris og høye strømregninger som kommer til folk, at en går inn og ser på hva en kan gjøre for å hjelpe dem som har problemer. Det er nettopp det regjeringa gjør. Det er nettopp det som ble presentert før jul, både gjennom å øke bostøtten for å bidra til at folk faktisk skal kunne betale regningen sin, og gjennom nesten å tredoble innsatsen hos Enova, for å gi folk mulighet til å foreta gode energiomlegginger i det enkelte hus. Det er konkrete virkemidler for å hjelpe folk både til å betale regninger og til å få lave strømregninger. I tillegg bekjentgjøres det i dag at NVE nå går ut med en høringsprosess på en forskrift hvor en raskere utrulling av AMS-målerne blir gjennomført, ikke minst i Midt-Norge.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:36:26]: Ja, Kristelig Folkeparti og Bondevik II-regjeringen håndterte en liknende situasjon i 2002–2003, og Kristelig Folkeparti ved olje- og energiminister Steensnæs la fram ti konkrete forslag åtte måneder etter at det var de store slagsmålene her i denne sal. Grønne sertifikater skulle vi ha på plass i 2006, og vi kjenner historien – 2012. Kraftlinjene til Bergen og kraftlinjene til Midt-Norge la Einar Steensnæs på plass i forbindelse med denne meldingen. Vi vet historien, og vi vet at Vestlandet reiste seg opp mot regjeringen i løpet av sommeren. Og så får vi se hva disse fire utvalgene leverer om noen uker.

Det hjelper ikke med de to konkrete forslagene som regjeringen presenterte før jul. Det er for lite. Så min utfordring til statsråden er: Vil statsråden være med og lage en helhetlig plan for energi og klima i løpet av dette året i forhold til de kraftprisene vi nå ser?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:37:34]: For det første har jeg for ikke så lenge siden annonsert at vi setter i gang et omfattende utvalgsarbeid som går nettopp på energibalanse, kraftbalanse, i det langsiktige perspektivet. Det er viktig for nettopp å sørge for at vi har en god politikk på dette området videre framover. Så har jeg nettopp også sagt hva vi har gjort på det helt kortsiktige for å håndtere utfordringene som enkeltpersoner har knyttet til strømpris og energisituasjonen nå.

Så har vi den mellomlange fasen som ligger mellom

her. Der har vi faktisk presentert en plan. Vi har presentert en plan som handler om 40 mrd. kr – 40 mrd. kr – på nettførsterkninger i Norge framover, som bl.a. i fjor resulterte i en sterkt bedret situasjon inn til Midt-Norge knyttet til nett. Vi har en plan som går langt utenpå hva Bondevik II-regjeringa gjorde, for å få ny fornybar energi fram gjennom Enova. Vi bruker nesten 2 mrd. kr på det, og vi har altså gjort det som ikke Bondevik-regjeringa klarte, å få fram en avtale med Sverige på grønne sertifikater.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingssspørsmål – først Rigmor Andersen Eide.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:38:54]: I Møre og Romsdal er det, som vi har hørt flere ganger, kraftmangel og skyhøye strømpriser, som bekymrer strømkundene, som bekymrer næringslivet, og som bekymrer industrien. Dette kan vi ikke leve med lenger, og jeg tror det bare er snakk om tid før vi får nye fakkeltog og aksjoner mot manglende handlekraft. Vi trenger nå en forpliktende plan for å sikre forsyningssikkerheten – en plan som bør åpne for bygging av nytt gasskraftverk i Fræna med krav om rensing fra dag én, og hvor staten tar kostnadene ved CO₂-rensing. Det aller viktigste: Det må også gis garantier om fullføring av kraftledninger fra Ørskog til Fardal innen 2015. Dette haster.

Delers statsråden Kristelig Folkepartis syn i disse saken, og kan han gi garanti for fullføring av Ørskog–Fardal innen 2015?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:39:52]: Jeg tror mitt engasjement når det gjelder å bygge kraftledninger, er vel kjent. Det gjelder også Ørskog–Fardal. Jeg mener at det er en ekstremt viktig linje å få på plass, og min ambisjon er å få den på plass i 2015.

Så er vel representanten også vel kjent med at vi nettopp for å få til det har satt i gang en prosess nå som er todelt: Vi går inn og setter i gang delprosesser knyttet til de minst omstridte strekningene på denne linja, samtidig som vi har bedt Statnett om å komme med ytterligere konsesjonssøknader på de delene av linja hvor det er større diskusjon – mer strid – om det konkrete linjevalget. Det gir oss en mulighet både til å komme i gang og samtidig få et godt beslutningsgrunnlag for de mest omstridte områdene, som gjør at jeg mener at vi nå er i en fase som er veldig konstruktiv med sikte på å få denne linja gjennomført for å bedre energitilgangen i Midt-Norge, og ikke minst i Møre og Romsdal, hvor det er aller mest kritisk.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgingssspørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:41:02]: Jeg er redd for at vi ikke kommer lenger i denne debatten så lenge energiministeren til stadighet påberoper seg manglende hukommelse. Jeg har drevet med energipolitikk nå i fem og et halvt år i Stortinget. Denne debatten hadde vi i fjor, vi hadde den i forfjor, vi hadde den i 2006, og vi hadde den i 2005.

Alle de prosjektene som statsråden nå står og skryter av at denne regjeringen skal komme i gang med, er det også blitt skrytt av i samtlige av de fem og et halvt årene. Kraftlinje til Midt-Norge er ikke noe som dagens statsråd fant på. Det var noe som statsråd Enoksen skrøt av høsten 2005.

Kraftlinjen som man nå har åpnet fra Sverige til Norge, var det Bondevik-regjeringen som satte i gang, det var ikke Stoltenberg-regjeringen som tok initiativet til den. Men jeg er veldig glad for at den er blitt realisert.

Grønne sertifikater skulle komme på plass i 2006, men på grunn av regjeringens interne kranling om vannkraft skulle være inne eller ute av sertifikatmarkedet, ble det ikke enighet. Nå kommer det på plass i 2012 med vannkraft inne.

I Klassekampen 24. august 2006 sa Ola Borten Moe at de viktigste tiltakene vi har for å motvirke en kraftkrise i 2006 er nye kraftledninger.

Ser statsråden at han snakker om gamle ting?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:42:11]: Det blir jo en interessant øvelse hvis de tiltakene som blir gjennomført, skyldes prosesser som har startet noen år før i tid, og de tiltakene som skal gjennomføres, er uinteressante fordi de kommer fram i tid.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:42:25]: De er utsatt.

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:42:26]: Vi må velge hva slags retorikk en går inn i diskusjonen med.

Jeg mener at både det å få gjennomført prosjekter og ha nok framdrift i prosjekter som er i gang, er en viktig del av det å føre en god energi- og kraftpolitikk, og det å komme med nye planer, komme med konkrete prosjekter som skal gjennomføres, er en viktig del av det å føre en god energi- og kraftpolitikk. Og det er jo nettopp det vi gjør. Vi får nå på plass de konkrete løsningene for å bedre energiflyten i Norge, og vi har planer om nye prosjekter som skal bidra til at energien, kraften, i Norge flyter bedre mellom landsdelene enn det den gjør nå, for situasjonen i dag er ikke god. Men jeg er helt sikker på at også representanten Solvik-Olsen ser at det å bygge kraftlinjer, ikke tar et halvt år. Det tar faktisk borti ti år fra planene blir lagt, til prosjektet blir gjennomført.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:43:13]: Poenget er at de er blitt utsatt.

Presidenten: Siri A. Meling – til oppfølgingsspørsmål.

Siri A. Meling (H) [10:43:21]: Jeg registrerer at statsråden velger å fokusere på hva opposisjonen har gjort og ikke gjort mange år tilbake, fremfor å fokusere på den utfordringen vi strømkunder og næringslivet har i forhold til høye strømpriser. Det er blitt tilbakevist av representanten fra både Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet, så jeg skal ikke gå mer inn på det. Jeg velger å være konstruktiv i forhold til hva som kan gjøres videre, og det håper jeg statsråden også er.

Norge er en integrert del av et nordisk marked, og det innebærer at forhold i andre nordiske lands energiproduksjon har direkte innflytelse på strømprisen her hjemme. Hvor aktiv er statsråden i sin dialog med de andre nordiske energiministrene? Og vil statsråden bruke sin kontaktflate til å påvirke f.eks. svenskene til å innføre samme regler for tidsbegrensede vedlikeholdsperioder som de har i Finland, dvs. at de vinterstid ikke har anledning til å drive planlagt vedlikehold og andre typer arbeid som kan føre til nedstenging av reaktorer og påfølgende høye priser bl.a. i Norge?

Statsråd Terje Riis-Johansen [10:44:24]: Jeg er enig i at det er et konstruktivt spørsmål, for jeg mener at nettopp det felles nordiske energimarkedet er en nøkkel i det vi nå snakker om. Det at vi har ulike måter å produsere energien på, og at vi også – jeg holdt på å si – hjelper hverandre i krisesituasjoner, er bra for Sverige, det er bra for Norge, og det er også bra for andre nordiske land.

Når det gjelder dialogen med primært Sverige, mener jeg den er veldig god. Maud Olofsson og jeg snakker sammen. Vi har en åpen kanal, og nettopp det spørsmålet som representanten Meling her tar opp knyttet til revisjon av kjernekraftverkene i Sverige, var ett av de temaene som sto på vår felles dagsorden i vår. Vi hadde også samtaler per telefon om dette i sommer. Jeg ble gjennom det forsikret om at Maud Olofssons engasjement for å unngå at vi fikk en tilsvarende situasjon høsten i fjor som høsten 2009, var svært sterkt. Heldigvis er de svenske kjernekraftverkene nå oppe i en produksjon som jeg tror i dag ligger på 96–97 pst. av installert effekt, og det er noe helt annet og mye bedre enn det vi så i fjor. Det er nødvendig, og det er bra.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Mette Hanekamhaug (FrP) [10:45:43]: Mitt spørsmål går til kunnskapsministeren.

Rett etter at kunnskapsministeren tiltrådte sin stilling for over et og et halvt år siden, uttalte hun at kampen mot mobbing var hennes viktigste sak. Dette hadde vi i Fremskrittspartiet vært opptatt av lenge, og vi var glad for at regjeringa etter fem år med kunnskapsminister fra SV også så viktigheten av dette nå.

Siden den gang har vi i Fremskrittspartiet fremmet flere forslag til tiltak som både ville ha forebygget mobbing og sørget for en bedre rettssikkerhet for de elevene som opplever mobbing i skolehverdagen. Samtlige av disse har blitt nedstemt. Kunnskapsministeren og regjeringa har i løpet av denne lange tiden kommet med ett tiltak i denne kampen, nemlig at fylkesmennene skal drive tilsyn med opplæringsloven § 9a, elevenes psykososiale miljø.

Den siste uken har det gjennom TV 2 blitt belyst en meget spesiell sak fra en videregående skole i Nordland. En gutt har blitt utsatt for alvorlig trakassering og mobbing over lengre tid, uten at skolens ansatte, skoleeier eller skoleledelse har grepet inn. I et forsøk på å stanse dette tok foreldrene kontakt med fylkeskommunen for å få hjelp til å sikre både at sønnen skulle slippe denne mobbingen,

og at rettsikkerheten hans ble ivaretatt. Fylkeskommunen svarte med å innkalle til et møte der foreldrene ble forelagt en kontrakt. I denne kontrakten ble de tilbudt et seks-sifret kontantbeløp mot at saken skulle bli lagt død, eller som moren selv sa det, at de skulle holde munn om saken framover.

Mitt spørsmål til statsråden er: Mener statsråden at dette er en akseptabel måte å løse slike utfordringer på?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:47:54]: Jeg er enig med representanten Hanekamhaug i at innsatsen mot mobbing er noe som må tas veldig alvorlig og jobbes med hver eneste dag i norsk skole. Derfor har jeg hatt et høyt engasjement på dette området. Vi har nå fått oversikt fra fylkesmennene om de mest alvorlige mobbesakene for å få mer kunnskap om dem. Det er oftere konflikter mellom elever og lærere enn i andre typer mobbesaker, og de kan gå over tid uten at man har klart å få løst opp i den situasjonen som er.

Det er også sånn at vi har et oppdrag ute, som Universitetet i Oslo nå utfører på vegne av Kunnskapsdepartementet, for å gå gjennom regelverket og se om det er godt nok, og om det er behov for en elevombudsfunksjon som kan støtte foreldre og elever som kommer i denne type situasjon. Deres innstilling får vi til sommeren. Så her er det betydelig trykk og aktivitet på området.

Når det gjelder denne spesielle saken, er vi kjent med at fylkesmannen i Nordland vet om den og har tatt initiativ overfor fylkeskommunen. Den er gitt høy prioritet hos fylkesmannen. Denne type saker kan klages inn til fylkesmannen, men fylkesmannen kan også gjennomføre eget tilsyn, altså kontrollere skolene – den videregående skolen i denne sammenheng – for å se hva som er de faktiske forhold i saken, og bidra til å løse dem. Noen kommentarer utover dette har jeg ikke lyst til å gi på dette tidspunkt, for jeg kjenner bare detaljene i saken gjennom det som har kommet fram i mediene.

Mette Hanekamhaug (FrP) [10:49:44]: Kunnskapsministeren nevnte at de fleste konfliktene er mellom lærer og elev. Da vil jeg vise til at Fremskrittspartiet tidligere har satt fokus på lærere som mobber, og kommet med forslag i forbindelse med det. Vi håper at det også kan bli vurdert framover. Samtidig vil jeg peke på at elevombudsfunksjonen også er et forslag til tiltak vi har fremmet tidligere, som ble nedstemt. Men jeg håper at dette betyr at når vi fremmer det på nytt igjen, vil det nå få støtte.

Når det kommer til denne saken, uttalte kunnskapsministeren at den blir gitt høy prioritet fra fylkesmannen. Men det har også forekommet interne skriv i denne saken som viser at fylkesmannen var kjent med at fylkeskommunen kom til å tilby denne kontrakten til foreldrene. Mitt spørsmål blir da: Hva mener kunnskapsministeren at rettmessig saksframgang fra fylkesmannens side vil være i denne situasjonen, når det har kommet fram at fylkesmannen faktisk visste om at denne kontrakten ville bli tilbudt foreldrene?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:50:53]: For det første er det ikke sånn at de fleste mobbesaker er mellom lærer og elev, men de alvorligste mobbesakene som ikke har funnet en løsning, rapporterer fylkesmennene oftere er mellom voksne på skolen og elevene enn mellom elev og elev og andre typer saker som enklere lar seg løse. Det er jo ikke så rart at den type konflikter er ganske krevende å håndtere. Ikke desto mindre er det viktig at de løses, for det kan være en ekstrabelastning for elever hvis de opplever at det er voksenpersoner, som bør stoppes i forhold til de handlingene som pågår.

Jeg tror jeg bare må få vise til mitt første svar i denne saken. Når det gjelder framgangsmåten, er det uansett sånn at det er fylkesmannen som foreldrene kan klage til, det er fylkesmannen som har ansvaret for å se på saken, og det er derfra vi må ta den videre nå.

Presidenten: Det er anmodet om at det blir anledning til tre oppfølgingsspørsmål – først Tord Lien.

Tord Lien (FrP) [10:52:07]: Jeg er glad for at statsråden sier at mobbing må jobbes med hver dag, og at svaret slett ikke er å feie saken under teppet med rundhåndet utbetaling, men at det eventuelt er uakseptabelt. Svaret er heller å ansvarliggjøre dem som bidrar til mobbing, og – like ille, vil jeg si – dem som overser mobbing. Det er, som statsråden selv er inne på, sånn at fylkesmannen er ikke bare en klageinstans. Det har i denne salen tvært imot vært bred politisk enighet om, og statsråden har selv lagt vekt på det tidligere, at fylkesmannen har tilsynsmyndighet. Etter vår oppfatning i denne salen har det vært det viktigste tiltaket fra regjeringens side i kampen mot mobbing.

Så vil jeg si at tilsynsmyndigheten i denne saken ikke nødvendigvis har – eller for å legge bort denne saken: Ønsker statsråden nå å presisere noe i forhold til hvordan man ønsker at tilsynsmyndigheten og fylkesmannsarbeidet skal utføres?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:53:17]: Jeg ser gjerne nærmere på hvordan fylkesmannens tilsynsmyndighet i denne type saker eventuelt skal utvikles videre, men vi har nå et omfattende tilsyn på læringsmiljøet i både 2010 og 2011. Det er på generelt plan. Hvis det kommer f.eks. klager fra foreldre i mobbesaker, har fylkesmannen ansvar for å gå inn i den type saker, og man har ansvar for på eget initiativ å gjennomføre tilsyn. Det er også fylkesmennene som er kilden til at vi nå har bedre oversikt over alvorlige mobbesaker, de saker som kan ligne den saken som trekkes fram her, der foreldrene sliter med å nå fram, og sliter med å få til en løsning. Det har vi nå bedre kunnskap om. Men vi må hele veien sørge for at vi får bedre kunnskap om de sakene som er.

Jeg har ikke noe konkret å melde nå i forhold til om det skal foretas noen endringer i fylkesmannens funksjon. Men denne konkrete saken har fylkesmannen kjennskap til og følger opp fra sin side.

Presidenten: Elisabeth Aspaker – til oppfølgings-spørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [10:54:36]: Mobbing er en svært alvorlig trussel mot elevenes læringsmiljø. Hadde det vært sånn at historien fra Nordland om elevenes mobbing var enestående, hadde det kanskje ikke vært så farlig. Men det er snarere sånn at det er en historie i rekken av mange, og det er helt tydelig – uansett hva statsråden her sier i forhold til fylkesmannens rolle – at dette er et system som ikke fungerer.

Fra seriøst advokathold i Norge er det slått alarm fordi de mener at loven ikke fungerer hensiktsmessig. Man har prøvd å ta saken til retten, men man greier ikke å iretteføre dem, man får ikke dommer i det som er åpenbart grove, stygge mobbesaker i Norge.

Mitt spørsmål til statsråden er: I den gjennomgangen og evalueringen som nå er satt i gang, blir det der også vurdert om man kan iverksette sanksjoner i tilknytning til denne loven, og når kan Stortinget få seg forelagt forslag til ny lov som presiserer og rydder opp i den uholdbare situasjonen i dag?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:55:41]: Bakgrunnen for at jeg har bedt om at vi får en gjennomgang av både lovverket og om det er behov for mer støtte til foreldre og elever som kommer i denne type situasjoner, er at vi så langt ikke har noen saker fra retten der de som har opplevd mobbing, har vunnet fram overfor offentlige myndigheter. Det kan sette oss på sporet av at rettssikkerheten er for dårlig for elever som blir mobbet. Derfor har Universitetet i Oslo fått dette oppdraget. De kommer med sine vurderinger av lovverket og en eventuell ombudsfunksjon til sommeren. Når den utredningen foreligger, følger jeg selvfølgelig opp de anbefalingene som kommer derfra. Men dette er altså en situasjon som vi har vært klar over, og som vi har satt i gang tiltak i forhold til. Vi har mer kunnskap om mobbing nå enn vi hadde tidligere, og vi kommer til å få ytterligere kunnskap, for vi har bedt om en spesialundersøkelse av elevundersøkelsen. Vi kommer også til å foreta en fornyelse av Manifest mot mobbing, hvor vi i større grad inviterer lokale til å være partnere i avtalen.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgingsspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:57:00]: For hver dag som går med disse evalueringene og gjennomgangene, er det elever som opplever at hverdagen er fylt av mobbing. I en artikkel i Aftenposten før helgen kunne vi lese at Foreldreutvalget for grunnskolen meldte at de i fjor mottok 56 henvendelser fra fortvilte foreldre som opplevde at de ikke klarte å nå igjennom til skolen eller skolens ledelse i forbindelse med mobbing.

Jeg vet at fylkesmannen har en oppgave i dette, men det er ikke sånn når man sitter som en fortvilt familie rundt middagsbordet og føler at man ikke når igjennom hos rektor, at man tenker: Hei, vi ringer fylkesmannen! Derfor minner jeg om det forslaget som Kristelig Folkeparti har fremmet gjentatte ganger, nemlig å få et lokalt mobbeombud, et sted hvor man kan henvende seg når man er for-

tvilt, når skolen er en del av problemet og ikke en del av løsningen, og som også kan ha en pådriverrolle, slik at antimobbearbeidet ute i skolen faktisk blir gjennomført. Vil statsråden nå ta dette forslaget seriøst og komme med en sak til Stortinget om et slikt mobbeombud?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:58:08]: Det er på mitt initiativ at vi nå har mer kunnskap om mobbing. Det er på mitt initiativ at denne utredningen har gått til Universitetet i Oslo. Og vi vurderer ulike tiltak.

Når Foreldreutvalget for grunnskolen får 56 henvendelser av denne karakter i løpet av ett år, er det ofte svært alvorlige saker. Men jeg er i tvil om det er lokale mobbeombud som først og fremst kan hjelpe dem, fordi disse foreldrene vil være bosatt i mange forskjellige typer kommuner. Jeg har kanskje mer tro på en sentral instans for den type saker, som vi vet ofte har gått lenge i systemet, der foreldrene føler at de har møtt veggen, ikke når fram osv. Det er derfor denne utredningen inneholder spørsmål om hvordan man kan se for seg en ombudsfunksjon, kanskje knyttet til barneombudet, men der foreldrene i de mest alvorlige sakene kan få profesjonell hjelp til hvordan de videre skal gå fram, for vi vet at dette ikke er godt nok.

Presidenten: Da rekker vi akkurat et siste hovedspørsmål.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [10:59:32]: På NRKs nettside kunne vi den 30. desember lese at Norge planlegger å sende norske styrker til en militær FN-operasjon i Sudan. Statssekretær i Utenriksdepartementet, Espen Barth Eide, bekrefter i saken at regjeringa har konkrete planer om å sende norske soldater til Sudan, og sier:

«Det er forventet at Norge bidrar dersom FN spør.»

Norges engasjement i Sudan, særlig tidligere bistandsminister Hilde Frafjord Johnsons nøkkelrolle i fredsavtalen fra 2005, gjør det naturlig for Norge fortsatt å være sterkt til stede og bidra både politisk og økonomisk.

Norge er, som vi vet, tungt engasjert i Afghanistan og vil være det i lang tid framover. I et foredrag i Oslo Militære Samfund 10. januar bekreftet forsvarsministeren at vårt bidrag vil ligge på samme nivå i 2011 som i 2010. Slitasjen på personellet, særlig i Hæren, og den generelle ressursmangelen i Forsvaret gjør at Høyre mener at deltakelse militært i Sudan er uaktuelt nå.

I forbindelse med budsjettframleggelsen i fjor høst sa generalinspektøren for Hæren det veldig klart: Enten må ambisjonsnivået i utenlandsoperasjoner reduseres, eller så må det ansettes langt flere. I foredraget 10. januar erkjente også statsråden at det må være balanse mellom utenlandsoppdrag og kapasiteter for at ikke Hæren skal forvitte. Tidligere statssekretær i Forsvarsdepartementet Espen Barth Eide sa i et intervju med Ny Tid 21. mai i fjor:

«Deltakelse i internasjonale operasjoner med militære kapasiteter krever lang planleggingshorisont. For Norge er knapphet på personell en hovedutfordring i den sammenheng.»

For Høyre er det viktig å understreke at store utenriks-

politiske ambisjoner der Forsvaret er ment å bidra, koster både penger og personell.

Regjeringa har sendt blandede signaler om Norges deltakelse i Sudan. Kan statsråden nå avkrefte eller bekrefte at det foreligger konkrete planer om norsk militær deltakelse i Sudan?

Statsråd Grete Faremo [11:01:44]: Jeg er veldig glad for den oppmerksomheten Sudan får med dette spørsmålet. Den norske regjeringen og ulike norske sivile organisasjoner har hatt oppmerksomhet rundt og hjelp til Sudan gjennom mange kanaler gjennom mange år. Selv har jeg hatt gleden av å lede styret for Norsk Folkehjelp, som jo har vært sentral i Sør-Sudan gjennom veldig mange år.

Norske militære er allerede deltakere i dagens FN-operasjon. Vi bidrar med drøye 20 stabsfunksjonærer, og de gjør en viktig innsats. Vi har tett fokus på situasjonen i Sudan, ikke minst står folkeavstemningen som ble gjennomført for noen få dager siden, sentralt i den videre utvikling i Sudan og i en mulig deling av landet. Vi ønsker å følge utviklingen tett, også i dialog med FN om hva som eventuelt trengs videre. Det er jo ennå ikke avklart hvorvidt det blir en FN-operasjon i Sudan, også etter en eventuell deling. Hva som da vil være et hensiktsmessig bidrag vil selvsagt også være gjenstand for diskusjon, ikke bare fra Norge, men også fra andre land i det internasjonale samfunnet. Vi utelukker ikke et bidrag fra Norge. Vi er svært opptatt av å finne ut hva slags bidrag som er mest hensiktsmessig i et land som også savner infrastruktur – struktur på veldig mange områder, også det sikkerhetspolitiske. Så det er for tidlig å varsle at et bidrag eventuelt vil se slik eller sånn ut, men vi vil ha en løpende dialog, ikke minst med FN – og med andre land – om hva som kan være et hensiktsmessig og riktig bidrag, om det blir aktuelt.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:03:57]: Det var åpenbart ikke for tidlig for statssekretær i Utenriksdepartementet Espen Barth Eide å varsle at regjeringa nå jobber med konkrete planer for hvordan Norge skal bidra militært i en FN-operasjon i Sudan, og det var det mitt spørsmål gikk på. Jeg er fullstendig klar over at vi har 20 stabsoffiserer i UNMIS – og de har vært der over lang tid – men det det nå snakkes om, er jo et større militært bidrag med flere soldater, der vi eventuelt skal bidra i en FN-operasjon. Jeg vil gjenta det jeg sa, nemlig at sånn som situasjonen er i det norske forsvaret i dag på grunn av vårt sterke engasjement i Afghanistan, og på grunn av at vi har store utfordringer med å fylle opp de stillingene og få slitaskjen ned på personellet, er det uaktuelt for Høyre å gi sin støtte til et militært bidrag i FN-regi i Sudan nå. Telemark bataljon mangler omtrent en tropp i hvert kompani, og situasjonen er tilsvarende for Panserbataljonen – de to kanskje viktigste styrkebidragene vi har til utenlandsoppdrag. Så situasjonen tilsier ikke at Norge skal gå inn der nå, og jeg ber igjen statsråden bekrefte eller avkrefte om det foreligger konkrete planer fra norsk side nå.

Statsråd Grete Faremo [11:05:08]: Det foreligger ikke konkrete planer om et større militært bidrag i Sudan

i 2012, rett og slett med utgangspunkt i den tid det tar å stille opp et godt bidrag og, som også spøreren peker på, de utfordringene vi har, ikke minst i Afghanistan.

Det er også viktig for oss å lytte til hva Sudan og sudanere trenger, og også i dialogen med andre land prøver vi å søke om det er mulige samarbeidsløsninger, hvor Norge kan gå inn med bidrag i en slik samarbeidskonstellasjon. Og igjen tilbake til sikkerhetssektorreform: Jeg tror utviklingen for Sudan vil kreve både systematisk, strukturell og institusjonell støtte på like fot med og i tillegg til eventuelle rene militære bidrag.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Ivar Kristiansen.

Ivar Kristiansen (H) [11:06:24]: Etter min oppfatning krever denne situasjonen at regjeringen internt rydder opp, fordi man kommuniserer vidt forskjellig fra Utenriksdepartementet og nå fra statsråden i Forsvarsdepartementet. Statssekretær Barth Eide gir et tydelig uttrykk når han sier at Norge er ivrig etter å gjenopprette deltakelse i militære FN-operasjoner, med henvisning til Sudan. Da er det med hensyn til Forsvaret selv og deres evne til å kunne påta seg en slik operasjon allerede i dag overbelastning, hvor man har turnuser som ligger langt utenfor NATOs norm, og man er i en situasjon hvor man overhodet ikke har ledig kapasitet. Kan statsråden fortelle Stortinget og kanskje også Utenriksdepartementet hvor vi innenfor sektoren militære utenlandsoperasjoner har ledig kapasitet? Kan statsråden henvise til en eneste ledende figur i Forsvaret som anbefaler at Norge skal delta på nivå med militære styrker opp mot 200 personell i Sudan?

Statsråd Grete Faremo [11:07:30]: Vi har et svært oppegående forsvar i Norge, som yter en fabelaktig innsats både i Afghanistan og også i andre internasjonale operasjoner. Jeg er imponert over hva våre soldater er i stand til å gjøre, og evnen de har til å løse oppgaver på en god måte. Eventuelle bidrag til internasjonale operasjoner skal likevel forberedes grundig, og bidrag skal settes sammen på en slik måte at med den oppsettingstiden internasjonale bidrag har, og med forberedelser, kunne jeg bekrefte overfor forrige spørre at vi ikke har konkrete planer om bidrag av større omfang til Sudan i 2012. Så er det selvsagt riktig som spøreren peker på, at vi må hele tiden vite å trekke på ledige kapasiteter og ikke overbelaste kapasitetene.

Presidenten: Morten Høglund – til siste oppfølgings-spørsmål.

Morten Høglund (FrP) [11:08:42]: Jeg er helt enig med statsråden i at vi har veldig mye kompetanse i Forsvaret og et godt personell. Men problemet er jo den rovdrift, for å bruke det uttrykket, som mange av dem opplever. Det er anbefalt at man er hjemme to og et halvt år etter å ha vært ute i seks måneder, men Hærens kommunikasjonssjef sier til Adresseavisen tidligere denne uken at vi mangler folk – vi har for lite folk, og vi klarer ikke å følge den modellen.

Med planlegging av et nytt oppdrag – jeg oppfatter at forsvarsministeren bekrefter at man vurderer et nytt oppdrag til Sør-Sudan – kan statsråden si at det overhodet ikke vil gå ut over vår innsats i Afghanistan? Vil ikke det legge et ytterligere press på soldatene og den rulleringen vi har, eller mener statsråden at vi sitter med overskuddskapasitet i Hæren og i Forsvaret?

Statsråd Grete Faremo [11:09:41]: Vi har viktige oppgaver å løse både ute og hjemme, og det påhviler meg selvsagt et ansvar for å sikre at vi ikke driver vårt personell utover de rammene som vi må holde oss innenfor, både i forhold til norske lover og regler og i forhold til de rammene vi selv har satt. Men kapasitetene i Forsvaret er mange, og det er derfor jeg sier at vi har imponerende stor bredde også i de bidrag vi gir. For eksempel har vi hatt en rolle i Sikkerhetssektorreform på Balkan, og også i land i tidligere Sovjetunionen, som det står svært stor respekt av, og det jeg med mine svar ønsker å gi et inntrykk av, er at vi faktisk har et bredt register å spille på når vi snakker med internasjonale aktører som er opptatt av utviklingen i Sudan. Den følger vi nøye, og kommer FN til oss og ønsker å diskutere mulige bidrag, er vi innstilt på å møte den invitasjonen med et åpent sinn.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:10:54]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir én endring i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Den foreslåtte endringen i den ordinære spørretimen foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringen var som følger:

Spørsmål 8, fra representanten Sonja Irene Sjøli til helse- og omsorgsministeren, vil bli tatt opp av representanten Bente Stein Mathisen.

Spørsmål 1

Svein Harberg (H) [11:11:21]: Da tillater jeg meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Det har vært stor enighet i Stortinget om å styrke rådgivertjenesten i skoleverket. Kompetansen i rådgiverkorpset er styrket, og økte ressurser settes inn. Voksenopplæringen, spesielt norskopplæring av fremmedspråklige, opplever imidlertid at det er stort press på pedagogisk personale for å være yrkesveiledere og rådgivere, noe de ikke har kompetanse eller ressurser til. Dette rammer en gruppe vi ønsker å hjelpe til arbeid.

Vil statsråden gjøre grep for å styrke disse tjenestene i tilknytning til voksenopplæringen?»

Presidenten: Det ville være fint om det ble stille i salen slik at vi i hvert fall hører svaret, selv om det kanskje var vanskelig for noen å høre spørsmålet.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:12:13]: Voksne med rett til grunnskoleopplæring etter opplæringsloven har rett til rådgivning for å få kartlagt hvilket opplæringstilbud de har behov for, jf. opplæringsloven § 4A-8. Av dette følger det at kommunene skal ha rådgivere i tilknytning til den kommunale voksenopplæringen som kan møte dette behovet.

Arbeidsmarkedsloven gir Arbeids- og velferdsetaten ansvar for generell veiledning til registrerte arbeidssøkere, inkludert innvandrere, men for å gi karriereveiledning til voksne som faller utenfor tilbudene i utdanningssektoren eller arbeidsmarkedssektoren, har vi styrket rådgivningstjenesten for voksne ved å øke bevilgningen til partnerskap for karriereveiledning og karrieresentre i fylkene. Det er etablert 19 slike partnerskap, og Stortinget har vært aktive pådrivere for å få det til. Voksne minoritetsspråklige med behov for karriereveiledning kan benytte seg av dette tilbudet. Jeg har besøkt flere av dem, og det er meget kompetente, gode steder å henvende seg.

I tillegg har vi styrket koordinering og faglighet på feltet ved å etablere en nasjonal enhet for karriereveiledning ved Vox fra 1. januar 2011. Vox har på oppdrag for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet også ansvar for norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og kan derfor se sammenhenger og muligheter på feltet, som vi vil være lydhøre for.

Utdanningsdirektoratet har i tildelingsbrevet for 2010 fått i oppdrag å forbedre statistikken innenfor voksenopplæringen, og særlig den statistikk som gjelder videregående opplæring for voksne, for å få bredere materiale om total deltakelse og gjennomstrømming. Dette er også viktig for å få et godt kunnskapsgrunnlag for voksenopplæring og behovet for veiledning av voksne.

Høringsinstansene som har uttalt seg om NOU 2010:7 Mangfold og mestring, slutter seg i hovedsak til forslaget om et løft i voksenopplæringen. Det er ikke tatt endelig stilling til hvordan vi skal følge opp dette, men jeg er veldig opptatt av at vi styrker voksenopplæringen, inkludert veiledning og rådgivning for voksne.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Svein Harberg (H) [11:14:31]: Jeg vil takke for et positivt svar, der en altså er åpen for å arbeide videre med dette, og det tror jeg vi er enige om. Grunnen til at jeg tar opp spørsmålet, er konkret tilbakemelding på at det er i den stedlige situasjonen under språkopplæringen at dette dukker opp. Ja, det er godt fungerende karrieresentre, og det er godt fungerende andre steder som satser på rådgivning, men utfordringen er altså at i arbeidet med språkopplæringen dukker det opp spørsmål og utfordringer som en gjerne vil ha svar på. Og det er ikke alltid like lett å sende disse videre til andre steder. Derfor dette spørsmålet om å se på om man kan gi ressurser til den stedlige rådgiv-

ningstjenesten, ressurser til å hjelpe disse elevene der og da, fordi det kanskje vil hjelpe dem videre også til de andre sentrene som er etablert.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:15:31]: Jeg tar med meg den beskrivelsen av situasjonen, for det er selvsagt sånn at mens man er i ferd med å få kompetanse i norsk og bedre kunnskap, kan det dukke opp mange spørsmål som det er vanskelig for norsklæreren å svare på, men som er avgjørende viktig i forhold til de planene disse elevene setter seg. Det kan ha veldig stor betydning for videre motivasjon osv. Så jeg kan se nærmere på hvordan vi eventuelt kan sørge for at man er bedre i stand til å svare raskt på de spørsmålene som måtte dukke opp.

Jeg er veldig glad for at det er stor oppmerksomhet rundt det, for det er her løsningen på mange av de problemstillingene som bl.a. NHO startet nyåret med, ligger. Det dreier seg om å sørge for at folk har kompetanse, at ikke minst voksne som har fått lite tilgang på utdanning tidligere, har muligheten til å styrke sitt ståsted på arbeidsmarkedet.

Svein Harberg (H) [11:16:39]: Jeg vil bare følge opp det statsråden avsluttet med her: Dette har det vært mye fokus på i det siste, og vi vet jo at kan vi sette inn ekstra ressurser for å få disse i arbeid, ser vi det igjen på mange områder, og mange problemer er løst.

Jeg er veldig glad for svaret og veldig glad for at statsråden vil ta dette med seg og se om en kan få gjort noe mer med den stedlige hjelpen under språkopplæring, for der dukker det tydeligvis opp noe. Så jeg takker for svaret.

Spørsmål 2

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:17:24]: «Den siste tiden har det vært flere medieoppslag om manglende rutiner for registrering av skader norske soldater pådrar seg under tjeneste i utenlandsoperasjoner. Det framstår uklart om situasjonen for soldater som tjenestegjør i Norge, er den samme, eller om Forsvaret har adekvate rutiner for innrapportering og registrering av disse skadene.

Finnes det en fullstendig oversikt over skadetilfeller for ansatte og vernepliktige i innenlands tjeneste, og blir denne informasjonen i så fall systematisert?»

Statsråd Grete Faremo [11:17:55]: Forsvaret, som arbeidsgiver, har klare regler og rutiner for registrering og rapportering av alle yrkesrelaterte skader på sitt personell. Det er den lokale sjef som har ansvaret for at slik registrering og innmelding skjer til militære så vel som sivile myndigheter i henhold til de fastsatte bestemmelsene.

Ved skader som krever medisinsk behandling eller som medfører arbeidsuførhet, skal dette registreres på et eget meldeskjema som sendes Nav. For militært personell sendes kopi av skjemaet til Forsvarets sanitet for oppbevaring på vegne av arbeidsgiver. Ved alvorlige skader skal i tillegg Arbeidstilsynet og politiet varsles umiddelbart.

Alle driftsenheter i Forsvaret er dessuten pålagt å rap-

portere alvorlige skader og dødsfall som omfatter sivilt og militært personell, til Forsvarsstaben. Forsvarsstaben rapporterer det samlede omfang av denne typen skader kvartalsvis til Forsvarsdepartementet i det ordinære resultatrapporteringssystemet.

Forsvarets aktiviteter innenlands er i all hovedsak underlagt arbeidsmiljøloven. Feltmessig øvingsvirksomhet er bl.a. unntatt. I samsvar med arbeidsmiljøloven plikter Forsvaret å registrere skader og sykdom som kan relateres til arbeid. Forsvaret har derfor etablert klare ordninger for registrering og rapportering av skader, som ivaretar arbeidsmiljølovens krav. Det gjelder både internt i Forsvaret og til sivile myndigheter.

I dag har ikke Forsvaret et elektronisk verktøy som kan gi en statistisk framstilling av antall skadde. Forsvaret er nå i gang med å utvikle et nytt verktøy for å kunne håndtere dette. Verktøyet skal ivareta enhetlig elektronisk registrering av alle yrkesskader og bidra til at statistikkgrunnlaget for skader til enhver tid er oppdatert. Arbeidet med å utvikle verktøyet er, som jeg håper mange har fått med seg sist uke, intensivert.

At vi mangler oversikter og statistikker sentralt over alle skadde i Forsvaret, betyr ikke at den individuelle oppfølgingen av den enkelte skadde vernepliktige og forsvarsansatte er dårlig. Tvert imot har vi god kunnskap om det enkelte skadetilfellet, og Forsvaret arbeider aktivt for å gi best mulig oppfølging.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:20:21]: Jeg takker for svaret.

Det er uhyre viktig å ha god oversikt over skadde både innenlands og utenlands, særlig fordi vi vet at dette har stor betydning for senskader, som ofte materialiserer seg etter at skaden inntreffer. Det kan nevnes som ett eksempel at mange i Forsvaret har opplevd kuldeskader som ikke er blitt rapportert og registrert på grundig måte.

I mars 2008 stilte representanten Bredvold et spørsmål om skadde i internasjonale operasjoner til daværende forsvarsminister Strøm-Erichsen. Da fortalte forsvarsminister Strøm-Erichsen at Forsvaret hadde oversikt. Ikke minst hadde man full oversikt og registrert relevant helseinformasjon for den enkelte soldat og gjennom Forsvarets helseregister tilgjengelig statistisk informasjon på et aggregert nivå. Hun var «trygg på at det i dag foregår en grundig registrering av alle relevante helseopplysninger for soldater og befal som har gjennomført utenlandstjeneste».

Så vet vi jo at det ikke stemte. For bare et par uker siden måtte statsråd Faremo rykke ut og fortelle at registreringsrutinene og rapporteringsrutinene ikke var gode nok. Spørsmålet er: Vet vi at de er gode nok for soldater innenlands når de åpenbart ikke var gode nok for soldater utenlands?

Statsråd Grete Faremo [11:21:35]: Nå har jeg satt et sterkt søkelys på dette området og lagt inn et oppdrag til forsvarssjefen om å sikre at vi får både gode elektroniske ordninger på plass for framtiden og et kodeverk tilpasset hvilke opplysninger vi trenger. Så må det gjøres en manuell gjennomgang, også tilbake fra 2001, ikke minst for å få

en skikkelig god oversikt over antall skadde i Afghanistan. Det er nødvendig med rutiner slik at vi unngår å komme i en situasjon med en manuell gjennomgang av et stort materiale – selvsagt også med sensitive opplysninger – og, ikke minst i denne sammenheng, bruk av helsepersonell i stort omfang – for å sikre den enkelte personvern underveis.

Presidenten: Strøm-Erichsen – unnskyld, presidenten ble inspirert av tilleggsspørsmålet.

Eriksen Søreide, vær så god.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [11:22:48]: Hjertelig takk.

Både forsvarsminister Faremo og jeg har mottatt et brev fra Krigsskoleutdannede offiserers landsforening, der de bl.a. peker på et mulig tiltak, nemlig at det opprettes et ansvarlig kontaktpunkt i et såkalt innslusingssystem, der alle med senskader og andre skader kan henvende seg for å være sikker på at all informasjonen kommer til rett instans.

Er det noe departementet vil være med på å vurdere?

Statsråd Grete Faremo [11:23:16]: Jeg tror det er to ting som er relevante i den forbindelse. Det ene er at veteranene som har et spørsmål eller behov for hjelp, enkelt skal kunne finne det ved å gå inn én dør. Jeg har bedt forsvarssjefen gå igjennom hvordan vi har satt opp veteranadministrasjonen vår, og sikre at vi gjør den så enkelt tilgjengelig som mulig. Når det gjelder rapportering, ikke minst elektronisk rapportering, er det et eget arbeid i handlingsplanen som vi nå jobber med med sikte på å legge fram 8. mai. Der vil vi gå inn i disse tingene, også forslag som er kommet utenfra underveis, med sikte på å få opp så gode elektronisk baserte rapporteringssystemer som mulig.

Spørsmål 3

Per Roar Bredvold (FrP) [11:24:25]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I Hedmark langs deler av riksvei 3 skal kunst i form av fargerike elggevir bedre trafiksikkerheten. Disse skal henges på trærne langs veien.

Mener man virkelig at å bruke ca. 1 000 000 kr på kunst vil bedre trafiksikkerheten?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:25:01]: Representanten spør om eit forskings- og utviklingsprosjekt som går over tre år, sett i gang av Statens vegvesen på grunn av dei høge ulykkestala.

På rv. 3 har det i snitt årleg døydd 5 menneske, 12 er hardt skadde og 89 lettare skadde kvart år frå 2005 til 2009. I stor grad er desse ulykkene utforkøyringsulykker og møteulykker. Det er ein større del av utforkøyringsulykker på rv. 3 enn på andre tofelts stamvegar i Region aust. Også møteulykkene er fleire på rv. 3.

Østerdalen er kjend som ei strekning der det er mykje skog, og det er tidvis monotont å køyra. Statens vegvesen meiner den høge delen utforkøyringsulykker og mø-

teulykker indikerer at merksemda til føraren ikkje er god nok, eller at bilføraren sovnar eller er sløv bak rattet. Det er gjort studiar som viser at det er ynskjeleg for bilføraren med stimuli om lag kvart tredje minutt for å halda konsentrasjonen oppe. Statens vegvesen har teke tak i denne kunnskapen og ynskjer med FoU-prosjektet å sjå kreativt og nytenkjande på løysingar for å betra trafikktryggleiken på rv. 3.

Prosjektet er delt i tre delprosjekt: For det fyrste lys/ lyssetjing, for det andre vegetasjonsrydding og for det tredje landskapskunst.

Eit av tiltaka som skal setjast i gang for å skjerpa trafikantane si merksemd, er å hengja opp fargerike elggevir som er 1,5 m breie, i utvalde tre. Med dette vil ein i tillegg gjera bilføraren merksam på den store elgfaren i Østerdalen. Elggevira og annan landskapskunst vil òg vera noko som barn i baksetet og andre passasjerar vil leggja merke til og kunna sjå fram til. Det vil òg vera med på å halda bilføraren vaken. Ved å leggja opp til bevisste stimuli, som elggevira, og knyta plasseringa opp til ulykkesanalysar og vegkurvatur på staden, meiner Statens vegvesen at dette vil vera med på å minska monotonien i Østerdalen. Dette kan bidra til meir merksame bilistar, færre trafikkulykker, og det kan gje trafikanten ei auka reiseoppleving.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:27:30]: Jeg takker statsråden for svaret, som jeg må smile litt av når jeg hører det, for jeg har i hvert fall ikke den forståelsen at å bruke 1 mill. kr på elggevir av tre i forskjellige farger, festet på skogen langsetter rv. 3, gjør at det blir mindre trafikkulykker langs rv. 3. Det er helt riktig at rv. 3 er en veldig ulykkesbelastet veistrekning, med mange utkjøringsulykker og mange møteulykker. Dette har jeg tatt opp mange ganger i denne salen gjennom årene. Men da jeg fikk høre om det å bruke 1 mill. kr på kunst langs veien for å øke oppmerksomheten til sjåførene, trodde jeg det var 1. april – det må jeg med all respekt for forslaget si at jeg trodde. Jeg har stor respekt for Vegvesenet og den trafiksikkerheten de driver med, men jeg tror dette er totalt skivebom.

Jeg vil spørre statsråden nok en gang: Mener statsråden det er riktig å bruke 1 mill. kr på dette, eller kan statsråden tenke seg å bruke 1 mill. kr på andre trafiksikkerhetstiltak.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:28:40]: Det er sjølvsagt slik at det blir brukt mykje pengar på heilt andre område enn kunst langs vegane. Vi har ein omfattande trafikktryggleiksplan som inneheld 152 forskjellige punkt, utarbeidd av Statens vegvesen i samråd med politiet, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Trygg Trafikk. Denne planen omfattar både tiltak på vegen, sjk-rare køyretøy og forhold ved føraren. Så er det slik at ulykkesanalysane for 2009 – ein gjennomgang av alle ulykkene med skadde eller drepne – generelt viser at forhold ved føraren er medverkande årsak i halvparten av tilfella.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:29:41]: Jeg forsto ikke om statsråden var enig eller ikke enig i om dette var riktig bruk, og jeg stiller spørsmålet nok en gang.

Allerede 1. november 2000 hadde jeg oppe spørsmål om skilting bl.a. Det er jo ganske mange næringsdrivende som ønsker å sette opp skilt langsetter f.eks. rv. 3, som vi nå omtaler, og det fikk de nei til. Dette har jeg spurt om mange ganger – både i 2004, 2006 og framover, fram til nå – og alle gangene har det vist seg at man får avslag, nettopp på grunn av at en masse skilting langsetter veien tiltrekker seg bilistenes oppmerksomhet. Man skulle jo tro, med all respekt, at når man ser fargede elgskilt i tre som er satt opp på trærne langsetter rv. 3, har det motsatt hensikt. Det tror i hvert fall jeg. Det er mange som har snakket med meg om dette, og de skjønner ingen ting. Det alle mener, er at det må være en annen måte å bruke 1 mill. kr på for å øke trafikksikkerheten. Jeg spør statsråden én gang til: Synes statsråden det er riktig?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:30:51]: Takk for moglegheita til å svara på spørsmålet. Eg hadde behov for å fortelja at vi har ein omfattande trafikktryggleiksplan som vi følgjer.

Så lat meg i tillegg seia: Eg har sans for at Statens vegvesen tenkjer kreativt for å få ned talet på ulykker. Heldigvis lykkast vi. Når vi ser på tala for 2010, må vi tilbake til 1954 for å finna tilsvarende låge tal. Men 210 trafikk-drepne er 210 for mykje. Eg held meg til at dette er eit avgrensa forskings- og utviklingsprosjekt. Det er innanfor dei moglegheitene Statens vegvesen har til å prøva ut nye kreative tiltak. Eg har ikkje tenkt å gripa inn i denne saka.

Spørsmål 4

Bård Hoksrud (FrP) [11:31:55]: «Statens vegvesen fjerner i disse dager 150 fotgjengeroverganger, og begrunnelsen hevdes å være trafikksikkerhet, noe undertegnede stiller seg svært tvilende til.

Hvem har gitt beskjed om at disse fotgjengerovergangene skal fjernes, har man tatt hensyn til blinde og svaksynte behov for fotgjengeroverganger, og vil statsråden stoppe fjerning av fotgjengerovergangene og i stedet se på bedre tekniske løsninger?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:32:30]: For å betra trafikkryggleiken har Vegdirektoratet bedt alle regionane om å gjennomgå gangfelt på strekningar med fartsgrense 50 og 60 km/t. Gjennomgangen skjer med utgangspunkt i Statens vegvesens handbok, «Gangfeltkriterier».

Utgangspunktet skal vera at gangfelta skal sikrast betre, slik at dei gjev den ynskte trafikktryggleiken. Som hovudregel skal gangfelt ikkje fjernast, men tvert imot sikrast eller byggjast om. Dei tiltaka som blir gjennomførte, kan vera betra belysning, opphøging av kryssing, betra sikt eller redusert fartsgrense. I nokre få høve er det vurdert slik at det ikkje lenger er behov for gangfeltet, eller at det bør flyttast, noko som gjer at enkelte gangfelt er varsla fjerna.

Både ved utarbeidinga av dei generelle gangfeltkriteria og ved dei konkrete gjennomgangane av gangfelt som no

er gjorde, er det forsøkt å ta omsyn til god trafikktryggleik og tilfredsstillande framkomst for alle trafikantgrupper, også blinde og svaksynte. Dersom fjerning av skilt og oppmerking på ein stad viser seg å føra til store problem for synshemma eller andre, er Statens vegvesen førebudd på å føreta ei ny vurdering for bl.a. å sjå på kva tiltak som kan gjerast for å sikra behova til blinde og svaksynte.

Vi har allereie motteke reaksjonar som gjer at Statens vegvesen har lovt å gå ein grundig runde for å sjå på om det her er gangfelt som anten er planlagt fjerna eller allereie fjerna, og der dei vil føreta ei ny vurdering.

Bård Hoksrud (FrP) [11:34:38]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg må nok bare si at oppfatningen hos mange er ikke at Statens vegvesen er veldig velvillig til å se på løsninger og sørge for å beholde ting der man mener at det er fornuftig. Det kan også virke som om det faktisk er økonomien som er det som er styrende. Istedenfor at man kan bruke penger på å ruste opp fotgjengerovergangene og sørge for lys og den type ting, velger man den enkle løsningen, det som ikke koster noen ting, nemlig bare å fjerne dem. Da tar man ikke hensyn til dem som ofte har behov for disse fotgjengerfeltene spesielt, hvorav kanskje svaksynte og blinde er en veldig spesiell gruppe som dette er ekstra viktig for. Jeg vil derfor fortsatt utfordre statsråden på om det er sånn at statsråden kan garantere at det ikke er økonomien som skal spille inn når man nå velger å fjerne fotgjengeroverganger, for det er viktig at det ikke er økonomien som skal avgjøre.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:35:42]: «Garanti» er eit krevjande ord. Det som eg kan lova, er at eg skal ta denne saka tilbake til Statens vegvesen, sjekka kva som allereie er gjort, og sjekka at det her er andre omsyn enn økonomi som blir tekne vare på. Eg har sjølv gått ein runde med Norges Blindeforbund og fått demonstrert kva førarhundane er opplærte til i forhold til «sensing» av sebrastriper. Eg har også fått forsikring frå Statens vegvesen om at dei her går ein ekstra runde med bakgrunn i den uroa som her er oppstått.

Bård Hoksrud (FrP) [11:36:41]: Jeg forstår at det å gi garanti er krevende, men det er definitivt viktig, i hvert fall i den type saker som dette. Så jeg håper at statsråden ikke bare sier at det er vanskelig å gi en garanti, men faktisk kommer til å garantere at det ikke er økonomien som spiller inn og gjør at man ikke får på plass dette.

Så er jeg jo litt bekymret for det man nå gjør for å bedre trafikksikkerheten, som statsråden tar opp. Nå blir det sånn at istedenfor at det er bilføreren som får skylda fordi man kjører på noen i en fotgjengerovergang, er det den som går over der det ikke er fotgjengerfelt lenger, som får skylda. Da kan det vel hende at resultatet ikke er noe bedre i hvert fall for den som blir påkjørt – det er bare at det er noen andre som får skylda isteden. Det hjelper følt lite for den som blir påkjørt fordi han eller hun har gått over veien der man ikke burde gjort det, der det kanskje tidligere har vært fotgjengeroverganger.

Så har jeg lyst til å utfordre statsråden. Det er noen steder hvor man burde ha fått på plass nye fotgjengeroverganger. Da håper jeg det ikke blir slik at fordi man skal sanere bort noen, tør man ikke lenger å sørge for å rydde opp der hvor det burde vært gjort.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:37:46]: Det er trafikktryggleiken som er det overordna. Vi har intensivert innsatsen for å sikra betre trafikktryggleik. Det fortel planen vår, med 152 tiltak, mykje om. Det fortel òg den opprustinga av vegane våre som skjer akkurat no, og som er historisk.

Så har vi òg anna lovverk å halda oss til, f.eks. at vi skal gjera det vi kan for at samfunnet vårt er universelt utforma, dvs. tilgjengeleg for alle. Det er med på å understreka kor viktig det er å sjekka at òg fotgjengaroverganger og andre tiltak er tilpassa slik at vi styrkjer den moglegheita.

I denne omgang gjaldt det fotgjengarfelt i 50- og 60 km-sone. Eg kjem tilbake med ei meir konkret oppfølging overfor Hoksrud.

Spørsmål 5

Ingjerd Schou (H) [11:38:57]: «Det er mange av oss togenusiaster som har lurt på hva Jernbaneverkets dårlige resultater skyldes. I magasinet For Jernbane nr. 4 for 2010 får vi muligens en del av svaret. Her beskriver en masterstudent uprofesjonalitet, ukultur og dårlige systemer i Jernbaneverket. Dette er alvorlige påstander som svekker tilliten til Jernbaneverkets evne til å få jernbanen på fote igjen.

Vil statsråden ta innspillene på alvor, og vil hun vurdere mer moderne og effektiv organisering for jernbanen?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:39:29]: Artikkelen som det blir vist til, tek utgangspunkt i problem som oppstod ved bygginga av dobbeltsporsparsellane Skoger–Åshaugen og Åshaugen–Sande–Holm på Vestfoldbanen. I St.prp. nr. 1 for 2000–2001 er det opplyst at dei to parsellane skulle takast i bruk i 2000, men at det var knytt uvisse til dette som følgje av forseinkingane i godkjenninga av Ebiloc. Dette var ein ny type signal- og sikringsanlegg som Jernbaneverket hadde bestilt frå Bombardier, og som Jernbaneverket ynskte å ta i bruk på desse to strekningane. I St.prp. nr. 1 for 2001–2002 er det opplyst at dei to nye parsellane vart sette i drift 15. oktober 2001.

Artikkelen avdekkjer at ikkje alt fungerer som det skal i Jernbaneverket. I spørsmålet blir det vist til dårlege resultat. Eg reknar med at det konkret gjeld den negative utviklinga i punktlegskap i togtrafikken dei siste åra, og særleg dei store driftsproblema som jernbanen sleit med sist vinter på grunn av lange periodar med mykje snø og streng kulde. Dette er grundig drøfta i Stortinget i fleire rundar. Som det kom fram i debattane, var det i stor grad semje om at hovudårsaka til problema var manglande vedlikehald og fornying av jernbanenettet over mange år. Regjeringa har gripe tak i dette og auka løyvingane til drift

og vedlikehald av jernbanenettet betydeleg både i 2009 og i 2010, samanlikna med det som vart løyvt i tidlegare år. Regjeringa sitt budsjettforslag for 2011 held fram denne satsinga for å betra driftsstabiliteten. Samla løyving i 2010 og 2011 til drift og vedlikehald ligg ca. 668 mill. kr høgare enn det ei flat fordeling av planramma i Nasjonal transportplan for 2010–2013 tilseier. Vi er alt i ferd med å sjå positive verknader av dette. Tala for punktlegskap i togtrafikken for perioden august–desember 2010 viser ei positiv utvikling for fleire togstrekningar samanlikna med føregåande år. Dette gjeld bl.a. for lokaltrafikken rundt Oslo.

Når det gjeld spørsmålet om modernisering og effektivisering av Jernbaneverket, vil eg visa til det arbeidet som den nye jernbanedirektøren har sett i gang. Jernbaneverket har det siste året gjort fleire endringar i sin interne organisasjon for å tydeleggjera ansvar og gjera organisasjonen meir leveransedyktig. Ikkje minst gjeld dette det omfattande arbeidet som Jernbaneverket har sett i gang for å utdanna fleire og få meir kompetanse innan jernbanetekniske fag, noko som det i dag er mangel på i Noreg. Dette tek nødvendigvis noko tid. Det kan ikkje utan vidare løysast ved ei endra organisering av Jernbaneverket. Eg har òg sett ned ei arbeidsgruppe som har fått i oppgåve å systematisera og prioritera utfordringane på jernbaneområdet og identifisera handlingsalternativ for å møta utfordringane. Eg har stor tru på at dette arbeidet vil gje positive resultat.

Ingjerd Schou (H) [11:42:36]: Jeg takker for svaret.

Jeg er også kjent med den arbeidsgruppen som statsråden har nedsatt for videre utvikling av norsk jernbane. Da er det helt naturlig å følge opp med spørsmål knyttet til denne gruppen. Vil statsråden også vurdere å ta stilling til løsninger og utfordringer av den typen karakter som denne mastergradstudenten eksemplifiserer i magasinet For Jernbane? Kan det også være et mandat for den arbeidsgruppen?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:43:07]: Lat meg på ny visa til det arbeidet som er sett i gang av den nye jernbanedirektøren. Dei tilhøva som blir omtalde i denne masteroppgåva, ligg trass alt nokre år tilbake i tid. Heldigvis har det skjedd mykje i Jernbaneverket etterpå.

Eg er oppteken av å ha eit moderne og effektivt jernbaneverk. Etter mi vurdering kan det gjerast utan å måtta omorganisera Jernbaneverket til eit aksjeselskap, slik som Høgre går inn for. Eg har tillit til det arbeidet som jernbanedirektøren har sett i gang for å modernisera Jernbaneverket. Eg er glad for dei auka løyvingane til Jernbaneverket som vi no er i ferd med å omsetja. Det vil gje eit godt og stabilt togtilbod. Denne arbeidsgruppa, som har frist 1. november, skal òg sjå på organisering og finansiering i tillegg til andre utfordringar.

Ingjerd Schou (H) [11:44:12]: Jeg takker nok en gang for svaret.

Jeg synes det er nødvendig å følge det opp og spørre statsråden om hun synes det er greit at Jernbaneverket ikke har kontroll på viktige planleggingsdokumenter, at disse

er tilfeldig plassert, noe hos Jernbaneverkets avdeling, noe hos dokumentensenteret på Hamar, noe i kjelleren på hovedkontoret, noe i Statsarkivet i Kongsberg, og at noen viser seg å være umulig å oppdrive. Eller er det slik at statsråden nå kan bekrefte at alle dokumenter er samlet, på plass og tilgjengelige, slik at de kan danne grunnlag for videre utvikling?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:44:47]: Eg kan ikkje ta stilling til eit spørsmål som gjeld at Jernbaneverket ikkje har kontroll. Eg føreset at jernbanedirektøren har kontroll. Eg har tillit til det store arbeidet som ho allereie har sett i gang for å modernisera Jernbaneverket og arbeidet ho har sett i gang for å omorganisera internt. Eg veit at dei no er veldig nøye med korleis løyvingane blir brukte, slik at målet til regjeringa, at toga skal vera i rute, blir følgd opp. Vi ser allereie dei fyrste resultatane, og vi har utgreiingar på gang som òg vil visa vegen vidare.

Spørsmål 6

Arne Sortevik (FrP) [11:46:00]: Med presidentens tilatelse vil jeg gjerne starte med å ønske statsråden godt nytt år.

Så kommer spørsmålet:

«Vinteren 2010/2011 har så langt gitt utfordringer med luftkvaliteten i Oslo og Bergen. Også andre av landets større byer har eller kan få slike utfordringer. Det er viktig at regjeringen gjennom Samferdselsdepartementet tar et større ansvar for transportløsningene i de største byene; da vil også luftkvaliteten kunne bedres både på kort og på lang sikt.

Hvilke positive virkemidler vil statsråden bruke for å forbedre transportløsningene i de største byene og samtidig unngå problemer med luftkvaliteten?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:46:46]: Lat meg kvittera med å ynskja Sortevik eit riktig godt nytt år. Måtte det bli eit svært godt år for norsk samferdsel!

Så til svaret: Det er arbeidd systematisk med luftkvaliteten i dei store byane i mange år. Konsentrasjonen av svevestøv er vesentleg redusert. Tidlegare utrekingar var for optimistiske med omsyn til utviklinga i utslepp av NO₂. No viser det seg at det er ei større utfordring å tilfredsstilla krava enn venta, både for snitt gjennom året og for periodevis høge nivå under spesielle vørsituasjonar, slik vi har sett i Bergen og i Oslo den seinare tida. Avgasskrava til nye køyrety har vist seg å ha mindre effekt på NO₂-konsentrasjonane enn venta.

For å redusera NO₂-konsentrasjonane er det naudsynt å redusera biltrafikken i dei største byområda. Vi har klargjort at regionvegkontor og kommunar med heimel i vegtrafikklova § 7 andre ledd kan setja i verk akuttiltak som t.d. mellombels køyreforbod og andre trafikkregulerande tiltak på grunn av dårleg luftkvalitet. Vidare har departementet gjeve Vegdirektoratet i oppdrag å senda på høyring eit forslag til endring av veglova § 27, noko som vil gjera det mogleg å fastsetja mellombelse tidsdifferensierte

bompengesatsar ved tilfelle av høg luftforureining. Dette kan bidra til å redusera toppane i luftureininga. Reduksjon nokre dagar gjev avgrensa effekt for året sett under eitt. Vi må difor òg gjera tiltak som gjev varig effekt.

Vi nyttar i dag ei rekkje tiltak for å få fleire over på andre transportmiddel enn bil, t.d. store midlar til kollektivtransport og gang- og sykkelvegar. Det er likevel ikkje mogleg å få til naudsynt reduksjon i trafikken berre med slike tiltak.

For å redusera biltrafikken i byområda er det naudsynt med tiltak som er retta direkte mot biltrafikken. Slike tiltak kan vera køprising, restriktiv parkeringspolitikk, prioritering av framkomsten for kollektivtrafikken m.m. Kommune har hittil vist avgrensa interesse for å ta slike tiltak i bruk. Belønningsordninga vart innført for å gje lokale styresmakter sterkare incentiv til å ta i bruk meir restriktive tiltak retta mot bilbruken. Midlane frå belønningsordninga kan nyttast til å betra kollektivtilbodet i takt med innføring av restriksjonar på bilbruken. I dei tre fireårige avtalane departementet har inngått, er det ein nær samheng mellom planar for betring av kollektivtilbod, gang- og sykkeltiltak og bruk av restriktive verkemiddel. Tiltaksplanane er tilpassa situasjonen i det enkelte byområdet.

Arne Sortevik (FrP) [11:49:31]: Jeg takker for svaret.

Transportøkonomisk institutt har evaluert akuttiltak iverksatt i Bergen i januar og februar i fjor. Det viser at været er den sentrale faktoren i akutsituasjonen, og at det heller er endring i værforholdene enn endring i trafikkbildet som fører til endring i forurensningssituasjonen. Effekten av datokjøring er usikker fordi endrede værforhold påvirket luftkvaliteten allerede før tiltaket var iverksatt.

Men som statsråden var inne på, er tiltak innen kollektivtransporten viktig og nyttig og kan være et positivt virkemiddel, hvis det ikke knyttes betingelser om straffetiltak overfor dem som har behov for å bruke biltransport. Derfor er mitt oppfølgingsspørsmål: Vil statsråden øke statens kjøp av persontransport med buss og tog i Bergen og Oslo uten å kreve restriktive tiltak for nødvendig biltransport?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:50:46]: Det er brei semje i denne salen – alle partia med unntak av Framstegspartiet – om at det er viktig å bruka midlar slik at ein ytterlegare stimulerer kollektivtiltak, kombinert med restriktive tiltak for bilbruk. Slik er det. Eg vil følgja opp belønningsordninga. Eg vil følgja opp kjøp av persontransport òg i kommande år. Vi har inngått ein avtale med NSB som tilseier ein stor auke. Vi har auka belønningsmidlane med 100 mill. kr i 2011. Det er varsla ytterlegare auke. Det er naudsynt òg å spela på lag med lokale styresmakter.

Arne Sortevik (FrP) [11:51:52]: Framskrittspartiet spiller på lag når det gjelder å styrke kollektivtransporten. Men vi er opptatt av at det skal bli belønning for dem som ønsker å reise kollektivt, uten at det nødvendigvis følger en straff med for dem som har et nødvendig bilbasert transportbehov. På lang sikt er det viktig å gjøre noe med utslippet av nitrogendioksid. Ett av de effektive tiltakene er å sørge for en hurtigere utskifning av norsk bilpark. Da-

gens dieselbil, f.eks. en dieselbil fra 2010, slipper ut en femtedel av de stoffene en dieselbil gjorde for ti år siden.

Hva vil statsråden gjøre for å stimulere til forsterket fornyelse av bilparken i Norge? 70 pst. av bilparken i Norge er over fire år, og det skjer altså en rivende teknologisk utvikling som gjør at nye biler slipper ut vesentlig mindre av alle utslippsgasser. Hva vil statsråden gjøre for å få en forsterket fornyelse av bilparken i Norge?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:52:59]: Lat meg aller først seia at eg trur nok mange astmatikarar, allergikarar og òg mange pendlarar og andre ikkje opplever det som ei straff at det blir meir tilrettelagt for kollektivtilbod – eit ansvar som det elles er fylkeskommunane som har, frå fylke til fylke.

Så har regjeringa varsla ei ytterlegare omlegging av avgiftene for å sikra eit betre miljø. Vi har tal i forhold til eingongsavgiftene som viser at ein ny bil i dag slepp ut 20 pst. mindre CO₂ enn for fem år sidan. Vi har òg NO₂ inne i desse vurderingane, og vi kjem til å følgja opp ytterlegare. Men når det gjeld avgifter, så er jo det arbeidet noko som finansministeren har ansvaret for.

Spørsmål 7

Bent Høie (H) [11:54:13]: Jeg vil også benytte anledningen til å ønske statsråden et godt nytt år.

«I et referat fra møte 18. februar 2010 mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Helse Midt-Norge kommer det frem at Helse- og omsorgsdepartementet vil ha sykehus i Helse Nordmøre og Romsdal, og at dette skal plasseres så nært Kristiansund at det blir akseptert av den politiske ledelsen der.

Vil statsråden benekte at dette ble uttrykt på dette møtet av den politiske ledelsen?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:54:45]: La meg først få gi uttrykk for et godt nytt år også til Bent Høie.

Når det gjelder lokalisering eller valg av byggeløsning for et nytt sykehus i Helse Midt-Norge, så har regjeringen ikke konkludert på det. Det er riktig at det ble avholdt et møte mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Helse Midt-Norge den 18. februar i fjor, etter ønske fra styrelederen i Helse Midt-Norge. Jeg var ikke selv til stede. Det ble ikke skrevet noe referat fra dette møtet. Representanten Høie baserer seg på et personlig notat som styrelederen opplyser at han utarbeidet etter møtet, hvor han oppsummerer sine inntrykk.

Det var ulike temaer som ble diskutert på møtet, bl.a. konseptplaner for nytt sykehus i Molde. På den tiden ventet Helse Midt-Norge på tilbakemelding på konseptplaner for nytt sykehus i Molde. Planene var tidligere oversendt til departementet. I møtet ble det fra departementets side påpekt at de oversendte konseptplanene kun inneholdt én alternativ utbyggingsløsning for nytt sykehus. Generelt er det slik at flere alternative utbyggingsløsninger skal utredes når større investeringsprosjekter planlegges. Dermed

ble to alternativer diskutert – både nullalternativet, altså en oppgradering av dagens sykehus, og alternativet med ett felles sykehus i Nordmøre og Romsdal.

Min tilbakemelding på den oversendte konseptrapporten ga jeg i brev av 11. mars 2010. Jeg vil være helt sikker på at vi velger den beste løsningen for befolkningen i området, og at løsningen er økonomisk mulig å gjennomføre. I brevet ba jeg derfor om ytterligere utredninger knyttet til faglige og økonomiske forhold ved konseptplanene. Videre ba jeg om at videreføring av drift i dagens lokaler og ett felles sykehus i Nordmøre og Romsdal skulle utredes i det videre planleggingsarbeidet. Dette brevet oppsummerer Helse- og omsorgsdepartementets og også derfor min holdning i saken på det daværende tidspunkt.

Jeg vil følge denne saken videre på egnet måte innenfor foretakslovens rammer for å forsikre meg om at befolkningen i det aktuelle området får det best mulige tilbudet. Jeg vil også følge opp Stortingets behandling av Prop. 1 S for 2010–2011, hvor det slås fast at investeringer over 500 mill. kr skal forelegges departementet. Videre vil jeg følge opp at de regionale helseforetakene fra og med 2011 underlegges en fireårig prøveordning med ekstern kvalitetssikring av konseptfaseutredninger, tilsvarende den statlige KS1-ordningen.

Bent Høie (H) [11:57:25]: Møtet kan ikke ha vært helt uten betydning, fordi helseministeren refererer jo til møtet i det brevet av 11. mars som hun trekker fram. Der bes det om en utredning. Utredningen blir jo gjort av styret i Helse Nordmøre og Romsdal, og de kommer fram til samme konklusjon. Da sender igjen helseministeren et nytt brev, der en ber om videre utredning av alternativene. Det kan virke som om statsråden her har bestemt seg for å spørre og spørre helt til hun får det svaret hun egentlig har bestemt seg for at hun ønsker. Men hvis en virkelig ønsker å styre helsevesenet, hadde det ikke da vært bedre faktisk å være ærlig og åpen om den konklusjonen som en ønsker, slik at en faktisk hadde tatt ansvaret for den konklusjonen som statsråden åpenbart styrer i retning av?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:58:31]: Når det gjelder det siste brevet som jeg har svart på til Helse Midt-Norge: Det aller viktigste i det brevet er en påpekning av det som Helse Midt-Norge sier i sin rapport til meg, at de ikke har penger til å begynne å bygge dette før i 2018. Det er jo dét som er den viktige saken i dette. Da er det også slik at det er mulig å utrede noe videre dette som vil være den største utfordringen vår i helsevesenet i fremtiden, uansett hvem som sitter i helseministerstolen, nemlig å skaffe kompetente fagmiljøer og også sørge for at disse fagmiljøene blir så komplekse at man virkelig klarer å ha et godt tilbud til befolkningen. Det er mange som har kommet med henvendelser om at de ønsker ett sykehus, men jeg har *ikke* tatt stilling, og jeg har heller ikke tatt stilling til noe som helst når det gjelder lokalisering.

Bent Høie (H) [11:59:30]: Ser ikke helseministeren at ved ikke å bidra til at det trekkes noen konklusjoner i denne saken, men tvert imot la diskusjonen gå videre over

så mange år, vil den prosessen som helseministeren her har satt i gang, innebære en flerårig veldig dyptgripende konflikt mellom to sykehus i samme helseregion, der en faktisk oppnår det motsatte av det helseministeren trekker fram i sitt brev, nemlig at det vil være svært vanskelig å rekruttere dyktige fagfolk til to helsemiljøer som i så stor grad er i konflikt med hverandre, i en region der to byer erklærer at de er i krig med hverandre? Gjennom mange år, som det her er snakk om, har helseministeren faktisk bidratt til å sette i gang en prosess som vil svekke det totale helsetilbudet i denne regionen.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:00:38]:

Den er alvorlig den konflikten som kommer til syne. Det tror jeg alle legger merke til. Men det må ikke føre til at pasientene ikke får en god behandling.

Jeg har også bedt om at man vurderer ett helseforetak i hele fylket. Det er et fylke som har ca. 260 000 innbyggere, hvis jeg husker riktig, og fire sykehus i dag. De bør kunne gi et godt tilbud – et meget godt tilbud – til befolkningen, og det er jeg også helt sikker på at de gjør. Men det er jo engang slik at når man skal investere nesten 3 mrd. kr, må vi der som andre steder, vite at vi investerer de pengene på en best mulig og mest mulig fremtidsrettet måte. Poenget nå er at Helse Midt-Norge ikke har den finansielle styrken til å bære dette, slik som situasjonen er i dag.

Spørsmål 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Sonja Irene Sjøli til helse- og omsorgsministeren, vil bli tatt opp av representanten Bente Stein Mathisen.

Bente Stein Mathisen (H) [12:01:54]: «I pressemelding fra Buskerud Arbeiderparti 8. desember refereres det til et møte mellom den politiske ledelsen i Helse- og omsorgsdepartementet, ledelsen i Helse Sør-Øst, Multiconsult og Buskerud Arbeiderparti der planene om nytt sykehus på Gullaug-tomta ble skrinlagt. Like etter dette konkluderer også regjeringen med en samlokalisering av psykiatrien i Drammen.

Mener statsråden at denne styringsformen er i samsvar med foretaksloven?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:02:21]:

Denne saken er blitt behandlet i samsvar med foretaksloven. Jeg er opptatt av at staten skal opptre som en ryddig sykehuseier, og vi legger til rette for nye og nødvendige investeringer. Etter at staten overtok eierskapet, er det skjedd en betydelig økning i investeringstakten. Det er riktig at vi har gått bort fra tomten på Gullaug som følge av Multiconsult-rapporten og vurderingene av denne. Dette ble endelig slått fast i foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF 6. januar i år. At denne saken skulle behandles i foretaksmøte, følger av tidligere vedtak i foretaksmøtet 17. desember 2007 og 26. januar 2010.

Multiconsult-rapporten ble oversendt fra Orica/Dyno

Nobel til Helse Sør-Øst 1. november 2010. Siden har den vært offentlig tilgjengelig på Helse Sør-Østs nettsider. At både departementet og representanter fra Buskerud Arbeiderparti var interessert i å høre om Multiconsults og Helse Sør-Østs vurderinger i denne saken, er neppe overraskende. Saken ble styrebehandlet i Helse Sør-Øst 16. desember 2010, og jeg holdt foretaksmøte 6. januar på bakgrunn av henvendelse fra Helse Sør-Øst av 21. desember 2010.

Det ble i vedtakspunkt 4 i foretaksmøtet 17. desember 2007 slått fast følgende:

«I perioden fram til nytt sykehus er realisert må Helse Sør-Øst RHF søke å finne en forsvarlig løsning for psykiatrien som i dag er lokalisert ved psykiatrisk avdeling Lier.»

I foretaksmøtet ga jeg som føring for det videre arbeidet med nytt sykehus i Buskerud – Vestre Viken HF at det nye sykehuset skal inneholde tilbud innen psykisk helsevern som en del av den samlede løsningen for psykisk helsevern i Vestre Viken, dvs. en samlokalisering av tilbud innen somatikk og psykiatri i tråd med det som er vel anerkjente faglige anbefalinger. Detaljene knyttet til valg av løsning vil Helse Sør-Øst måtte komme tilbake til på et senere tidspunkt.

Videre behandling av denne utbyggingssaken vil skje i samsvar med foretaksloven og i samsvar med føringene fra Prop. 1 S for 2010–2011 knyttet til sykehusinvesteringer over 500 mill. kr.

Bente Stein Mathisen (H) [12:04:49]: Den formelle prosessen som statsråden redegjør for, innebærer at eierstyringen i denne saken først skjedde 6. januar i år. Dette stemmer ikke med den informasjonen som har kommet frem i pressen og fra Buskerud Arbeiderparti. Foretaksloven slår fast at eierstyring kun skal skje på foretaksmøte. Hvordan vil da statsråden forklare at det ble avholdt et møte den 8. desember mellom statsråden, ledelsen i Helse Sør-Øst og Buskerud Arbeiderparti som resulterte i en pressemelding om at Gullaug-tomten var skrinlagt, samt at regjeringen den 16. desember bestemte at det nye samlokaliserte sykehuset skulle ligge i Drammen – samme dag som styret i Helse Sør-Øst vedtok å sende saken om at de ønsket å droppe Gullaug-prosjektet, til departementet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:05:30]:

Det var helt klart at Helse Sør-Øst måtte komme tilbake til departementet. De hadde ingen fullmakter til å gå videre med Gullaug-tomten. De skulle komme tilbake til departementet etter at undersøkelsene var gjort. De undersøkelsene som Multiconsult hadde avdekket, viste at det måtte omfattende sikringstiltak til for at man overhodet skulle kunne bygge på denne tomten. Det viktige for Buskerud er jo at man kan finne en fremtidsrettet løsning som man er enig om.

Jeg har forstått det slik at man tidligere også har vært innom Drammen-alternativet, men av ulike grunner gikk en for mange år siden bort fra det. Nå er det ledige arealer i dette området. Da er det viktig å se på om dette er noe man kan samles om, for vi ønsker å ha en fortgang i

fremdriften av nytt sykehus i Buskerud. En viktig premis i dette er også at man skal kunne samlokalisere somatikk og psykiatri. Det betyr ikke nødvendigvis at vi i dag kan si hvilke deler av psykiatrien i de to institusjonene som er i området, som skal inn i det nye sykehuset, men det er en helt klar føring at det skal samlokaliseres.

Bente Stein Mathisen (H) [12:06:46]: Statsråden har i svar til representanten Jan Tore Sanner sagt at Vestre Viken HF skal ha med representanter fra de berørte kommunene i en styringsgruppe for det videre strategiarbeidet med nytt sykehus i Drammen. Hvilket strategiarbeid er det egentlig inviteres inn til? Beslutningen synes å være tatt av ledelsen i Buskerud Arbeiderparti og regjeringen med hensyn til det store spørsmålet som gjelder samlokalisering av somatikk og psykiatri. Innbyggerne i Asker og Bærum reagerer sterkt på den udemokratiske overkjøringen som har foregått i sykehussaken. Nå som Gullaug-prosjektet er skrinlagt, vil da statsråden åpne for at styringsgruppen for det nye sykehuset får se på dette med samlokalisering av somatikk og psykiatri på nytt, og vurdere om Blakstad sykehus kan være et like godt, og kanskje et bedre, alternativ som psykiatrisk sykehusstilbud i Vestre Viken HF?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:06:51]: Det som er viktig for meg, er at vi får fremdrift i et nytt sykehus i Buskerud. Jeg er veldig opptatt av at man i videre arbeid med dette sykehuset også tar med de andre kommunene, store kommuner som er viktige i Vestre Viken, men dette er jo kommuner som har sitt sykehus i Bærum – det er primærsykehuset for dem.

Når det gjelder hvilke funksjoner som skal inn i dette sykehuset, er det litt tidlig i prosessen, og det er slett ikke sånn at noen er hektet av her. Her dreier det seg kun om hvor man skal drive videre planlegging. Man må i hvert fall først finne ut at her satser man på å bygge videre, her skal vi planlegge nytt sykehus, og så i ro og mak se på hvordan vi kan inkludere alle funksjoner på en best mulig måte. Og selvfølgelig – i et sånt arbeid blir også kommunene som er berørt, trukket inn. Men hvilken av disse funksjonene som skal inn, og hvilke som ikke skal inn, det er helt umulig for meg i dag å si. Det som er viktig, er at psykiatri skal inn i det nye sykehuset som en del av sykehusets totale ansvar.

Spørsmål 9

Bård Hoksrud (FrP) [12:08:56]: «Amalgamfyllinger har i mange år vært brukt som en viktig del av tannbehandlingen i Norge. Mange pasienter har etter å ha fått amalgam i seg fått store helseplager som følge av dette. Statsråden har tidligere gitt uttrykk for at hun ønsker en gjennomgang av bruken av amalgam, og konsekvensen for pasientene. Bruken av amalgam og skadevirkningene av denne er problematisert i en rekke andre land, og man vurderer nå å gi erstatning til pasientene.

Hvor lenge må norske pasienter vente på å få en avklaring?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:09:31]: Norske myndigheter har i over 20 år tatt en rekke initiativ når det gjelder kunnskapsoppbygging om eventuelle bivirkninger av amalgam som tannbehandlingsmateriale. Helsedirektoratet utga senest i 2009 «Retningslinjer for utredning og behandling ved mistanke om bivirkninger fra odontologiske biomaterialer». Disse var bl.a. basert på en gjennomgang av all relevant internasjonal forskning knyttet til eventuelle bivirkninger av slike materialer. Dette omfattet også den kunnskapen som er bygget opp av Bivirkningsgruppen for odontologiske materialer i Bergen. Pasientorganisasjoner og mange fagmiljøer deltok i arbeidet. En av konklusjonene var at forskningen så langt ikke kan dokumentere at amalgamfyllinger gir generelle helseskader. Dette er også grunnen til at generelle helseskader som følge av kvikksølv frigitt fra amalgamfyllinger ikke er anerkjent som diagnose av fagmiljøene. Helsedirektoratet har derfor ikke gitt anbefalinger om at det gir helsegevinst å bore ut amalgamfyllinger for å erstatte dem med et annet materiale.

Departementet mottar imidlertid en rekke henvendelser fra mennesker som knytter sine helseplager til amalgamfyllinger. Jeg har derfor bedt Helsedirektoratet planlegge et større forskningsprosjekt knyttet til eventuelle helseproblemer på grunn av amalgamfyllinger. Dette er et prosjekt som vil gå over flere år med planlagt oppstart i 2011. Målet med prosjektet er å få kunnskap som kan bidra til at de som knytter sine helseplager til tannbehandlingsmaterialer, kan få bedre helse og/eller bedre livskvalitet. Vi ønsker også kunnskap om hva som kan hjelpe dem som har skiftet sine tannfyllinger, men som fortsatt opplever helseplager som de setter i sammenheng med tidligere tannfyllinger. I internasjonal sammenheng er dette et unikt prosjekt. Prosjektet må gjennomføres før vi har svarene på hva som eventuelt kan hjelpe pasienter som opplever å ha plager som settes i sammenheng med kvikksølv fra amalgamfyllinger.

Amalgam brukes ikke lenger som tannbehandlingsmateriale. Miljøverndepartementet innførte, med enkelte unntak, et forbud mot bruk av amalgam av miljøhensyn fra 1. januar 2008. Fra 1. januar 2011 er det totalforbud mot å bruke amalgam som tannbehandlingsmateriale. Dette gjelder for hele befolkningen.

Bård Hoksrud (FrP) [12:12:04]: Jeg vil takke statsråden for svaret. Det er bra at det nå nok en gang skal settes ned en gruppe, og at man skal forske og se på hva man kan gjøre for å hjelpe pasientgrupper som har opplevd dette.

Det er ganske sterke historier man hører når man prater med personer som kanskje i 20 år, og mer enn det også, har hatt sterke smerter og problemer med dette. De har møtt den ene statsråden etter den andre som helseminister som har lovet at dette er noe man skal se på, dette er noe man jobber med, og dette er noe man vil gjøre noe med.

Så sier statsråden nå at man skal sette ned en ny gruppe i 2011 som må bruke flere år på å jobbe med dette. Spørsmålet er: Har statsråden noen deadline for når man forventer at også denne pasientgruppen skal kunne få vite, og i hvert fall få en avklaring på, om man mener at man har et ansvar, eller om man mener at man ikke har et ansvar?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:12:56]:

Dette er jo et tannbehandlingsmateriale som har vært brukt i veldig mange år tidligere. Jeg må si at jeg er av den oppfatning at dersom vi skal gjøre endringer, og i hvert fall hvis det er snakk om å imøtekomme det å gjøre store endringer når det gjelder dem som har denne type fyllinger, så må man gjøre det basert på kunnskap. Derfor nedsetter vi dette forskningsprosjektet, og det mener vi er viktig. Det er ikke for å trenere tiden, det er rett og slett for å skaffe seg tilstrekkelig kunnskap. Jeg har stor respekt for at noen opplever å ha plager med dette, men vi er nødt til å ha kunnskap hvis vi skal ha allmenne anbefalinger til befolkningen.

Bård Hoksrud (FrP) [12:13:50]: Nå er det jo heldigvis to tannlegeassistenter som får erstatning fordi man mener at man kan dokumentere at det faktisk har skjedd noe. Det vil sannsynligvis også bli mange andre og flere som vil komme i samme kategori.

Jeg har lyst til å utfordre statsråden, for noen av disse pasientene har jo både fått satt inn amalgam, hatt det i lang tid og fått tatt det ut igjen, sånn at man på den måten mener at man har dokumentert at man har store helseplager på grunn av amalgam. Det er derfor de ønsker å få vite når de kan få en avklaring av om man får erstatning eller ikke. Enkelte av disse lever et helt uholdbart liv. Når statsråden i hvert fall så langt ikke vil svare på når man kan forvente at dette forskningsprosjektet er ferdig, vil man fortsatt måtte leve med dette i mange år, når man kanskje i over 20 år har levd i frustrasjon og opplevd at man ikke blir tatt på alvor av helsevesenet.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [12:14:54]:

Det er bra at det er kommet en avklaring i disse sakene som dreier seg om tannlegeassistenter. Jeg har lyst til å understreke at deres befattning med kvikksølv, som er det farlige materialet oppe i dette, er helt annerledes enn pasientenes. Pasientene får det i tennene, mens en rekke av disse assistentene har stått over kvikksølv-damp uten å ha nødvendig avsug – selvfølgelig også på bakgrunn av mangel på kunnskap den gangen de i altfor stor grad ble utsatt for dette. Selv om det er det samme materialet, er det to forskjellige typer saker – den ene dreier seg om yrkesskadeerstatning. Det er også to forskjellige typer påvirkning, slik jeg forstår det, for den ene dreier seg om kvikksølv-damp, og det andre dreier seg om at man får det i tennene som pasient, selvfølgelig på en mer begrenset måte og i et mer begrenset omfang.

Jeg kan ikke trekke en konklusjon her, men vi setter i gang et forskningsprosjekt på dette fra innværende år av. Jeg mener det er viktig at man skaffer seg tilstrekkelig kunnskap om dette. Jeg kan heller ikke si når forskningsprosjektet vil være avsluttet, men jeg kan i hvert fall si at dette er et område – ikke minst på bakgrunn av denne dommen – som kommer til å ha stor oppmerksomhet fremover, fordi det dreier seg om mange av oss som har amalgamfyllinger i tennene.

Spørsmål 10

Siri A. Meling (H) [12:16:39]: «Norge og Sverige signerte 9. desember 2010 avtalen om et felles grønt sertifikatmarked for stimulering til utbygging av 26,4 TWh ny fornybar energi. Norske og svenske forbrukere skal finansiere hver sin halvpart, men selve kraftproduksjonen kan komme i begge land. Dermed vil elementer som konsesjonsbehandlingstid og nettutvikling være viktig for tempoet i norsk utbygging.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at norske prosjekter klarer å benytte seg av denne muligheten et grønt sertifikatmarked innebærer?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:17:22]: Som representanten Meling slår fast, signerte jeg og min kollega Maud Olofsson i desember en protokoll om et felles grønt sertifikatmarked. Samme dag sendte jeg på høring et lovforslag som legger grunnlaget for den norske delen av en felles sertifikatordning med planlagt oppstart 1. januar 2012.

Representanten Meling spør hva jeg vil gjøre for å sikre at norske prosjekter klarer å benytte seg av muligheten et sertifikatmarked innebærer. I tillegg til å få på plass en god avtale med Sverige og stabile rammebetingelser er det viktigste bidraget fra myndighetene å sikre gode prosesser og tilstrekkelig framdrift i konsesjonsbehandlingen. Regjeringa har de siste årene gjort mye for både å effektivisere og styrke grunnlaget for denne konsesjonsbehandlingen.

NVEs behandlingsskapasitet er doblet siden 2005. I perioden 2002–2005 ble det gitt endelige tillatelser til ny vann- og vindkraftproduksjon med forventet produksjon på om lag 3,5 TWh per år. I perioden 2006–2009 ble det gitt tillatelser til prosjekter med forventet produksjon på om lag 6 TWh per år, altså nesten dobbelt så mye. Jeg vil spesielt trekke fram at vi nå ser klare resultater av satsingen på konsesjonsbehandling av småkraft. I 2010 avgjorde NVE 101 saker, noe som er en firedobling sammenliknet med 2004.

I tillegg har vi de siste årene gjort flere tiltak for å styrke beslutningsgrunnlaget for konsesjonsbehandlingen, herunder fastsettelse av retningslinjer for vindkraft og små vannkraftverk og regionvis samordning av konsesjonsbehandlingen. Regionvis samordning er viktig for å sikre god koordinering mellom utviklingen av nett og produksjon samt for å sikre at både ressursutnyttelse og virkninger av flere prosjekter i området kan vurderes i sammenheng.

Satsingen på fornybar energi gir altså resultater, og grønne sertifikater vil gjøre enda flere fornybarprosjekter lønnsomme. Økt fornybar produksjon forutsetter selvsagt også nettutvikling. Som tidligere varslet tar jeg sikte på å framlegge en sak for Stortinget om nettopp dette og en oppgradering av landets overføringsnett for kraft senere i stortingsperioden.

Jeg føler meg trygg på at styrket konsesjonsbehandling, dyktige norske aktører og Norges rike vind- og vannressurser vil gjøre at mange gode norske prosjekter vil kunne benytte seg av sertifikatordningen når denne kommer på plass 1. januar 2012.

Siri A. Meling (H) [12:19:43]: Over 500 saker – småkraftsaker – ligger i kø, og med en behandlingskapasitet på 100 i året betyr det fem år for å få igjennom en søknad om konsesjon til småkraftverk. Vi fra Høyres side er ikke fornøyd med det.

Lovforslaget som statsråden nevnte, er sendt på høring. Jeg tror ikke vi trenger mye fantasi for å kunne anta at en del av reaksjonen vil være at en rekke småkraftverk føler seg sviktet av regjeringen, fordi de som etablerte seg etter 1. januar 2011, antok at de ville være med i ordningen. Dette er jo bønder og grunneiere som har satsset sine sparepenger på småkraftverk, og som føler seg lurt og sviktet av regjeringen, og i særdeleshet av Senterpartiet som har statsråden her.

Hva vil statsråden si til denne gruppen på rundt 100 småkraftverk? Når det gjelder disse, er det noe håp om eller noen muligheter for at regjeringen i første omgang retter opp den skjevheten som er varslet?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:20:46]: Til det siste er det ikke noe mer å si nå enn det som har vært sagt av meg i Stortinget ved gjentatte anledninger tidligere når saken har vært diskutert.

Når det gjelder disse 500 småkraftsakene som er til behandling for eventuell konsesjon, og saksbehandlingstiden, er jeg også utålmodig. Når vi har styrket kapasiteten i NVE så mye som vi har gjort, har jo det vært basert på ønsket om å få køen ned – dog ikke ved å få flere søknader inn, men flere avgjørelser ut. Vi ser jo da også en sterk vekst i behandlingen.

Når representanten Meling på vegne av Høyre er bekymret for dette, kan jeg ikke la være å gjenta det jeg sa i innlegget mitt, at vi behandlet over 100 saker i 2010, som altså er en firedobling sammenliknet med 2004. Så det hadde vel kanskje vært et poeng å være litt bekymret for dette noe tidligere enn i 2010, da vi faktisk klarte å øke kapasiteten betydelig.

Siri A. Meling (H) [12:22:04]: Jeg er stolt av den innsatsen Høyre og Bondevik II-regjeringen gjorde for å forenkle søknadsprosedyrene for småkraftverk, og som gjør

de at vi fikk en rekke småkraftaktører på banen som ønsker å produsere mer fornybar energi.

Når det gjelder ordningen med grønne sertifikater, setter jeg spørsmålsteget ved den prisen norske forbrukere skal betale. Det var jo sånn at da regjeringen Stoltenberg overtok i 2005, skrinla en ganske fort forhandlingene med Sverige med den begrunnelse at dette ble for dyrt for norske forbrukere. Den avtalen som i dag foreligger, ser ikke jeg at på noen måte er billigere for norske forbrukere. Da er det lett å stille seg spørsmålet om vi ikke bare har opplevd fem–seks år tapt tid når det gjelder å fokusere på og stimulere fram ny fornybar energiproduksjon.

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:22:59]: Jeg kan for det første ikke gå inn i detaljene i det som skjedde for fem–seks år siden, for da var jeg ikke i posisjon til å ha den oversikten og kunnskapen som jeg nå har. Det jeg vet, er at en ikke på noe tidspunkt tidligere har vært så tett på de store utfordringene, og reelt sett diskutert hovedsakene, som vi var i slutfasen nå, og dermed også fikk konkludert.

For meg er det nå viktig å få fram, forklare og eventuelt diskutere innholdet i den avtalen som faktisk foreligger, og som jeg mener er en god avtale også for norske forbrukere. Grunnen til at jeg mener det, sjøl om det sjølsagt isolert sett ligger en kostnad knyttet til å få mer fornybar energi fram, er at når vi ser på hvordan markedet fungerer, vil et økt tilfang av energi også være prisstabiliserende.

Presidenten: Sak nr. 2 er dermed ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:24:02]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.25.
